

ČESKOBRATRSKÁ
CÍRKEV
EVANGELICKÁ

ČESKÝ BRATR

TÉMA

TROJICE

- 8** Rozhovor s pravoslavnou teoložkou Kateřinou Kočandrlle Bauer – O. Kolář
- 11** K čemu Boží Trojice – P. Gallus
- 23** Žijeme v jedné církvi: Poděbradský seniorát – O. Zikmund
- 35** Občas se zastydět je zdravé – M. Vymětal

TY ZNÁŠ MŮJ NEKLID

zpěvy z Taizé
ztišení
workshopy
sdílení
modlitba
společenství

přihlašování:

ČESKO-SLOVENSKÉ SETKÁNÍ **TAIZÉ**
19.–21. dubna 2024, Praha

kontakty: www.taize.fr/cs, taize.praha@gmail.com

TÉMA

- 7** Biblická úvaha – *L. Chaloupka*
- 8** Rozhovor s pravoslavnou teoložkou Kateřinou Kočandrle Bauer – *O. Kolář*
- 11** K čemu Boží Trojice? – *P. Gallus*
- 14** Trojiční přemýšlování pro teology začátečníky – *J. Pechar*
- 15** Otázka na tělo – *A. Rozbořilová*

MOJE CÍRKEV

- 23** Na farách polabských, tam se setkáváme – *O. Zikmund*
- 26** Rekonstrukce kostela v Olomouci – *O. Holubec*
- 28** Dvě jubilea – *P. Melmuk*
- 30** Consonare hledá nové členy – *K. Reusch*
- 31** O lidskou důstojnost – *M. Vymětal*

DIAKONIE

- 33** V srpnu otvíráme – *P. Hladík*

SLOVO

- 35** Občas se zastydět je zdravé – *M. Vymětal*
- 37** Proč mladí lidé (ne)chtějí kandidovat do (církevních) funkcí? – *J. Dostál*
- 39** Nikdy více je teď – *A. Rozbořilová*
- 41** Proč jsi to udělal, Jidáší?! – *J. Pechar*
- 42** Co je podstatné – *O. Pikousová*
- 45** Poslední slovo – *A. Wrana*

ÚVODNÍK

Zde koná Bůh

Svým tělem jsme ukotveni v různých počtech, podle nichž se orientujeme. Tak desítku vnímáme jako číslo „kulaté“, protože máme deset prstů na rukou a nohou, pětku potom jako „polokulaté“, protože je to počet prstů na každé končetině. Specifická je samozřejmě jednička, nejen proto, že důležité orgány máme jen jednou (hlava, srdce...). Je to číslo symbolizující jedinečnost. Naše tělo má tolik párových orgánů, že se v češtině a některých dalších jazycích vyvinula dokonce samostatná gramatická kategorie, tzv. dvojně číslo neboli duál (vedle jednotného a množného). Duál se postupně rozšířil i na označení jiných párově se vyskytujících skutečností – např. manželů, milenců atd., kterým dnes říkáme prostě „pár“. Číslo tři se ale těmto konceptům vymyká. Co se v lidském těle nachází právě třikrát? Nic mě nenapadá. Trojka často reprezentuje nějaký nadpřirozený element. V čínské kultuře je vnímána jako číslo šťastné. Objevuje se také v řadě náboženských systémů – až už je to hinduismus nebo antický Řím.

V křesťanském kontextu je pak číslo tři číslem plnosti, celistvosti. Bible se symbolikou tří hojně a sofistikovane pracuje. Nerada bych tu ale sklouzla k numerologické magii. Funkci čísla tři si v biblickém kontextu představuju spíše jako takový zvýrazňovač, který má podtrhnout důležitost toho, co se odehrává – Kristus je vzkříšen třetí den, kohout zakokrhá třikrát, mudrci od východu přinesou tři dary... Nic z toho si nenárokujeme historickou pravdivost, ale čtenáři to říká: Pozor, zde se děje něco důležitého. Zde koná Bůh. Jan Heller ve svém výkladu symboliky čísel připomíná též triádu ctností: víra, naděje, láska. Věřím, že i v tom všem Pán Bůh koná. Možná mi to nebudete věřit, ale stalo se kouzlem nechtěného, že téma Trojice vyšlo symbolicky právě na letošní třetí číslo...

Adéla Rozbořilová

Modlitební knížka Vzhůru srdce!

Dlouho očekávaná modlitební knížka faráře Radky Včelné a Marty Sedláčkové je na světě. Na bezmála 50 stranách nabízí příležitost ke ztišení během všedních dnů i různých období církevního roku.

„Společně se modlit. V rodině, s dětmi, doma, na sborovém pobytu, na táboře. Nebo se modlit sám a vědět, že se někdo modlí podobně. Nezapomenout na důležitá témata a období církevního roku. Mít vzor modlitby a moci se jím inspirovat, přetvořit si jej podle svého, modlitbě se učit... Mít to všechno pohromadě a ulehčit všem, kdo se společně chtějí modlit a netroufají si nebo nevědí, jak na to. To byly naše úvahy, když jsme tuto modlitební knížku vytvářely,“ zvu autorky ke čtení a promýšlení, k cestě za modlitbou. Každé ze zastavení na této cestě nabízí nejen příležitost k díkům a prosbám, k rozhovorům s Bohem, ale i prostor pro biblické čtení, vybranou píseň a požehnání. A samozřejmě také pro ticho a meditaci.

Kniha byla vydána s laskavou finanční podporou Evangelické církve ve Falcí a aktuálně ji lze zakoupit za 175 Kč v elektronickém obchodě ČCE na adrese eshop.e-cirkev.cz.

Hof

Kam v létě s ČCE? Nabídku hledejte na novém místě

Přihlášky na letní církevní setkání především (ale nejen) v Táboře J. A. Komenského v Bělči nad Orlicí jsou dostupné od 1. března.

Najdete mezi nimi dětské tábory, rodinné pobyty, pobyty pro lidi s postižením a další kurzy, semináře, náborů dobrovolníků a různá jiná četná setkávání napříč generacemi. Novinkou letošního roku je přihlašovací systém, který vás pohodlně provede celou procedurou – od úvodní přihlášky přes rezervaci a volbu speciálních požadavků (například diet) až ke konečné platbě.

Všechny aktuálně vypsané kurzy a pobyty nově hledejte vždy na webu akce.e-cirkev.cz.

Hof

Komunita Taizé zve na ekumenické setkání do Prahy

Praha bude hostit ekumenické setkání, pořádané ve spolupráci s komunitou Taizé. Na událost s názvem „Ty znáš můj neklid“, která se koná 19.–21. dubna 2024, jsou zváni mladí lidé

z Česka i z okolních států. Účastníci se mohou těšit na společné modlitby, biblický úvod, sdílení ve skupinkách nebo podnětné workshopy.

Organizátoři zvou k účasti především mladé ve věku od 18 do 35 let. Některé části programu budou otevřeny všem bez nutnosti předchozí registrace.

Stěžejní částí programu budou společně zpívané meditativní modlitby, biblický úvod a sdílení ve skupinkách. Sobotní odpoledne bude patřit workshopům se zajímavými hosty (např. Tomáš Halík, Marek Orko Vácha, Martina Viktorie Kopecká).

Modlitby a hlavní část programu se uskuteční v evangelickém kostele u Salvátora v Praze 1. Registrovaní účastníci budou ubytováni v rodinách. Přihlašování je otevřeno do 31. března.

Kromě účasti na setkání oslovují organizátoři také domácnosti, které by mohly účastníkům poskytnout ubytování, nebo hudebníky a zpěváky na výpomoc při modlitbách.

Připravovaná akce navazuje na tradici Dnů důvěry, setkání pořádaných komunitou Taizé, které se konaly v různých městech Česka: kromě Prahy také ve Zlíně, v Brně, Olomouci, Ostravě nebo v Českých Budějovicích. Ekumenická komunita Taizé sídlí ve stejnojmenné vesnici ve Francii a již více než 70 let slouží jako místo společné modlitby a setkávání mezi lidmi z různých denominací i mimo církevní prostředí. Komunita bratří zde celoročně přijímá návštěvníky z celého světa, především mladé lidi, kteří přijíždějí většinou na týdně, ale někdy i delší pobyty. Bratři každoročně pořádají velké silvestrovské setkání ve vybrané evropské metropoli a řadu dalších regionálních akcí.

Veškeré informace, včetně přihlášek pro účastníky i ubytovatele, jsou dostupné na webových stránkách www.taize2024.cz.

ARo, foto: Vojtěch Hlávka (Člověk a víra)

TÉMA: TROJICE

jsem který jsem
uslyšel mojžíš
a zul si boty

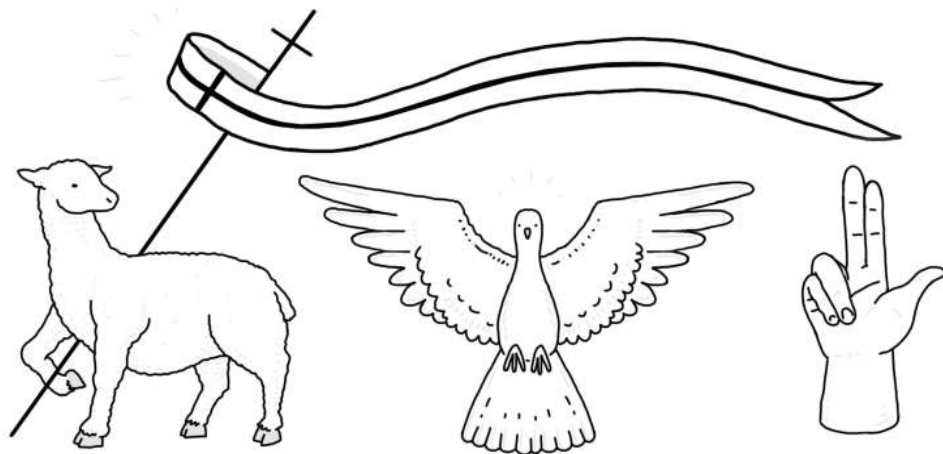
budu který jsem byl
opakuji si
když mám strach

Bože
včerejška a zítřka
děkuji za dnešek

tvoříš
odpouštíš
utěšuješ

*modlitba **Lenky Ridzoňové,***

kresba: Olda Holinka

Bůh trojjediný

Nebeské obecenství – základ zemského

Křesťanská církev vyznává víru v Boha jediného, a tím se liší od všech pohanských společenství, která po pravidle uctívají bohů více. Říká se proto, že křesťanství je monoteistické, jednobožské. Ale takových společenství je větší počet. A tu křesťanská církev od počátku vyznává svou víru v Boha trojjediného.

Jediný Bůh – Bůh Otec a Bůh Syn a Bůh Duch svatý, a přece nikoli tři, ale jediný. Už dávno se ví, že Bůh říká: „Učiňme člověka k obrazu našemu, podle podobenství našeho“ (Gn 1,26). Pán Bůh o stvoření člověka rozmlouvá: „Učiňme“. Jde o výzvu mluvčího, obrácenou k sobě samému (h. kohortativ), tedy výraz Božího vlastního odhodlání. Stará církev v tom viděla svědectví o tom, že Pán Bůh je od věčnosti Bůh společenství a obecenství, že není sám a samotný v nebi, a proto nechce být sám a samotný ani na zemi a proto učinil člověka, aby byl jeho obrazem. Církev zde viděla poukaz na obecenství Trojice. Na rozhovor Otce se Synem v Duchu svatém, a slyšela z toho, že na díle stvoření a určení člověka – lidstva, je účasten nejen Otec, ale i Syn i Duch svatý. Nechme nyní stranou oprávněnou výtku o anachronické (dogmatické) interpretaci tohoto místa. Ostatně učení o Trojici nenajdeme hotové v Písmu. Jen náznaky. Vzpomeneme-li si na vyznání Athanasiovo (*Čtyři vyznání*, s. 32–33), zdá se nám toto učení nedůležité, suché. Jaký užitek z toho má víra a život z víry? Církev chtěla toto učení přesně vyjádřit, aby měla vodítko, měřítko i základ každého pravého obecenství zemského. Pouto nebeského obecenství je láska. Zvláště v evangeliu podle Jana je ona láska Otce k Synu zdůrazňována. A tato rovnost i láska vede k jednotě v nezaměnitelném pořadí a řádu. Otec i Syn i Duch svatý je jeden Bůh, i když

Otec je Otec Syna, a Duch svatý z obou vychází. Každý na svém místě, nezaměnitelně poután k druhému. Život nebeského obecenství navenek se projevuje v díle, v práci, v skutcích a službě. „Můj Otec pracuje bez přestání, proto i já pracuji,“ prohlašuje Ježíš u Jana (J 5,17).

A kdeže především se ono nebeské obecenství Boha trojjediného prosazuje? Především v rodině. Apoštol v Ef 3,14–15 mluví o Otci Pána našeho Ježíše Krista: „z něhož pochází (v kral. překladu: jmenuje se) každý nebeský i pozemský rod“ (ř. *patria* – rod, kmen, lid, národ). V rodině jsou muž i žena spojeni věrnou láskou, aby si byli pomocí ve věcech tělesných i duchovních. „Bud' vůle tvá jako v nebi, tak i na zemi“ platí i zde! A nebeské obecenství se prosazuje ve sboru údů Ježíše Krista. Proto tolik napomínání, hlavně v NZ, k jednomyslnosti a jednotě, proto takový důraz na pouto, jež nás váže – na lásku, proto ono stále připomínání vzájemnosti a souručenství, proto ono všem příkladné obecenství, k němuž ve sboru dochází. A cožpak, až se prosadí ve všech společenstvích! Až všechna společenství a obecenství nepravá ►

budou „vyprázdněna“? Až nebude žádného obecnství zemského, jež by neodpovídalo onomu nebeskému? Nestojí za to už nyní z nebeského žít a jeho řádům se podřizovat? Aby na naší

rodině a na našem sboru bylo patrné, jak to mezi pravými lidmi má a bude vypadat?

Libor Chaloupka, foto: pexels.com

ROZHOVOR S PRAVOSLAVNOU TEOLOŽKOU KATEŘINOU KOČANDRLE BAUER

Bůh je vztahový, a tak neexistuje jinak než jako Trojice

Trojční důrazy jsou v pravoslaví přítomny ve všech aspektech života

Když se zamýšlíme nad významem dogmatu o Boží Trojici, neměli bychom opominout pravoslavnou teologii. Na východě totiž nikdy nedošlo k upozaděnění Ducha svatého, tak jak to bylo po dlouhá staletí v západním myšlení, a Boží trojjedinost zde proto nebyla jen oficiální církevní naukou, ale zůstala živou součástí pravoslavné zbožnosti, liturgie i výtvarného umění.

Kateřina Kočandrlé Bauer je pravoslavná teoložka. Vystudovala Pedagogickou fakultu Jihočeské univerzity, později také evangelickou teologii na univerzitě pražské. A dnes tamtéž působí na Ekumenickém institutu. Věnuje se ekumenické teologii, pravoslavné teologii, křesťanské spiritualitě či vztahu teologie a umění. Vyučuje též na Institutu ekumenických studií, kde přednáší systematickou teologii.

Co tě přivedlo k zájmu o pravoslavnou teologii?

Moje cesta k pravoslaví a k zájmu o pravoslavnou teologii je poměrně dlouhá. Musím se přiznat, že na začátku stála četba; k pravoslaví

jsem se jednoduše pročetla. Měla jsem štěstí, že jsem se dostala díky své kolegyni k vybraným pravoslavným autorům a náboženským filosofům, kteří mě hned od počátku velmi oslovovali. Souzněla jsem s oním propojením mystiky, teologie a filosofie. S teologií přirozeně ovlivňující i můj vnitřní duchovní život. Postupně jsem přijímala pravoslaví jako celek, i když i ono má jako každá tradice – v pravoslaví zejména v otázkách vztahu církve a politické moci – řadu stinných stránek.

V čem je ti pravoslavné myšlení blízké?

Pravoslaví je mi blízké bohatým liturgickým životem, který dokáže oslovit a zapojit všechny naše smysly. Boží přítomnost je prostředkována slovy, ale i obrazy, vůní či plamenem svíčky. Přitahuje mě asketická a mystická tradice pravoslavné církve, zejména moudrost pouštních otců a matek. Myslím, že jejich výroky a životopisy mohou být aktuální i dnes a mohou se stát jedním z nosných duchovních zdrojů. Důraz na hledání vnitřního ticha a duchovního středu, na ustavičnou modlitbu či umění nelpět rezonují tematicky s duchovními potřebami dnešního člověka. Jsem si ale vědoma, že se jejich výroky nedají idealizovat už jen tím, že patří do jiného historického kontextu a jsou součástí mnišské tradice církve. Mohu říct, že krása i jistý druh

duchovní prostoty v dobrém slova smyslu k pravoslavného myšlení patří.

Coby pravoslavné teoložce je mi blízká propojenost dogmatických výpovědí a modlitby a s tím související propojenost teologie a duchovního života. Platnost starobylé křesťanské zásady *lex orandi, lex credendi* – jak se modlíme, tak věříme našla v pravoslaví své místo. Modlitební život je spjat s obsahem víry a obsahem církevního učení, proto existuje i těsná sepnutost teologie a duchovnosti. Jak říká pravoslavný otec Sofronij Sacharov, představitel hesychasmu (mystického proudu v pravoslaví) 20. století: „Teolog je ten, kdo se modlí.“ Může se zdát, že to je zjednodušující tvrzení, a možná i do jisté míry je, ale zároveň je komplementární protipól jednostranného pojetí teologie, která je pouhým předmětem zájmu intelektu, nezasahujícím do autentického duchovního života a z duchovního života nevyvěrajícím.

A naposled musím zmínit dvě cesty poznání Boha, obě vycházející z tradice církevních otců, které našly své místo v moderní i postmoderní pravoslavné teologii. Jedna cesta je katafatická,

ta říká, že Boha lze poznat skrze naše slova, skrze pojmy a symboly. Vedle ní ale existuje cesta apofatická, která ukazuje, že naše výpovědi o Bohu jsou vždy jen částečné a že nevyjadřují plnost Boží přítomnosti. Důležité je, že tyto dvě cesty korigují jedna druhou. Obě se uplatňují i na naší cestě poznávání Boha coby svaté Trojice.

Máš nějakého oblíbeného pravoslavného teologa? Čím tě inspiruje?

Mých oblíbených pravoslavných teologů je celá řada, ale uvedu jen dva a také to, čím mě inspirují. Prvním z nich je pravoslavný teolog a kněz, otec Sergej Bulgakov (1871–1944), představitel generace pravoslavných teologů nucených emigrovat po bolševické revoluci na Západ. Na osudech celé této generace vidíme, jak se musela vyrovnávat s hrůzami světové války, s nucenou emigrací, a jak v těchto těžkých podmínkách hledala vztah ke své vlastní tradici ve zcela odlišném kulturním i náboženském kontextu. V teologických dílech a duchovních denících Sergeje Bulgakova jsem pro sebe objevila touhu po jednotě a smíření, teologicky vyjádřenou na základě principu antinomie. Ve vztahu Boha a světa to znamená, že Bůh není od světa odtržen, je v něm přítomen, ale zároveň svět přesahuje. Díky tomuto teologickému myšlení jsem lépe pochopila a vlastně i prožila paradoxy křesťanských pravd, které stojí v jádru: jeden Bůh ve svaté Trojici, Ježíš Kristus zároveň plný Bůh a plný člověk. Najít v sobě odvahu nechat tyto paradoxy žít a nepokoušet se je rozumově slučovat je pro mě duchovní cesta.

Druhou postavou je duchovní dcera otce Sergeje Bulgakova, matka Marie Skobcovová (1891–1945), která byla velmi netypickou pravoslavnou mniškou. Tato dvakrát vdaná a rozvedená bývalá socialistická revolucionářka a básnička Stříbrného věku ruské literatury se projevovala jako anarchistka svým chováním i oblékáním. Nebyl to ovšem pouze její osobní život, ale i její autentická interpretace pravoslavné tradice. V exilu v Paříži si uvědomila ►

volání k mništví, ale ocitla se v prostředí, kde nebyly žádné pravoslavné kláštery a kde si cestu mnišky musela hledat jiným, novým způsobem. Stala se mniškou ve městě a soustředila svoji energii především na službu těm, kdo byli v největší nouzi. V tomto smyslu se pro ni stal církví celý svět. Později, během druhé světové války, kromě práce pro ruské uprchlíky začala ukrývat židy. V roce 1945 byla zastřelena v koncentračním táboře v Ravensbrücku, kam ji předtím deportovali z Francie.

Tématem tohoto čísla je svatá Trojice. Pravoslavná teologie vždy kladla důraz na úlohu Ducha svatého v dějinách spásy. Jak se to projevilo v promýšlení Boží Trojice?

Trojční důrazy a víru ve svatou Trojici najdeme v pravoslaví ve všech aspektech života církve: Je to součást liturgie, dogmatického a modlitebního života. Velmi často se v pravoslavné teologii při popisu svaté Trojice používá obraz sv. Ireneje z Lyonu (130–202), který hovoří o Synu a Duchu jako o „dvou rukách“ Otce. Duch není ve smyslu augustinovském pouto lásky, ale je zdůrazněna jeho jedinečnost jako jedné z osob Trojice. To souvisí i se starým církevním sporem o *filoque* („i Syna“), dodatečně přidaném do latinského textu vyznání víry, ve kterém Duch svatý vychází i ze Syna. Pro pravoslavnou teologii je stěžejní, že zdrojem a principem jednoty je Bůh Otec a že Duch není podřízen Synu ani Otcí. Při každém tvůrčím aktu, jako je stvoření, vtělení, křest Kristův, proměnění, eucharistická epikléze, vždy jedná celá Trojice.

Doslova ilustrativní je sledovat vývoj učení o Duchu svatém a svaté Trojici ve výtvarném ztvárnění. Na Východě postupně ustoupily nebo dokonce byly zakázány ikony jakýmkoliv způsobem znázorňující Syna a Ducha v podřízeném postavení vůči Bohu Otcí. Nakonec se ve východní tradici křesťanství ujalo známé znázornění svaté Trojice coby tří andělů, či snad lépe poslů. Toto znázornění vychází ze starozákonního příběhu navštívení Abrahama

a Sáry třemi posly, známého z Gn 18,1–18. Asi všichni si vybaví známou ikonu svaté Trojice od Andreje Rubleva. Takové znázornění splňovalo rovnocenné postavení jednotlivých Božích osob. Andělé jsou si podobní, ale zároveň nejsou zcela identičtí. Jejich vzájemný vztah je výtvarně vyjádřen něžným dotykem křídel a skutečností, že sedí kolem eucharistického stolu. I toto ztvárnění svaté Trojice se zdá mít své meze. Ozývají se totiž pravoslavné teologické hlasy, které zpochybňují, zda se tajemství života uvnitř svaté Trojice dá takto výtvarně ztvárnit. Na této diskusi je vidět, že lidskou řečí či obrazy se můžeme Boha dotýkat, ale naše řeč je vždy nakonec částečná a právě na paradoxu trojičního Boha je to dobře vidět.

u bosých karmelitánů na Fortně s Petrem Glogarem

Někdy je nauka o Trojici považována za příliš abstraktní, vzdálenou zbožnosti běžných křesťanů. Co pro tvou víru znamená, že Bůh je trojiční?

Pravda je, že popisovat vztahy uvnitř svaté Trojice metafyzickými pojmy v řečtině a latině tak, jak byly zformulovány na všeobecných sněmech v prvních stoletích církve, je pro dnešního člověka často nesrozumitelné a takový přístup ztrácí význam i pro duchovní život a víru. Jsou ale i teologové, kteří se k těmto staro-

věkým teologickým termínům vracejí a snaží se je „přeložit“ do dnešního jazyka. Jedním z nich je pravoslavný teolog John Zizioulas (1931–2023), který se znovu ptá, co znamená, že Bůh je jedné podstaty ve třech osobách. Analyzuje termíny pro osobu z řecké filosofie a římského práva a sleduje posun významu termínu „osoba“ u církevních otců. Závěrem je, že osoba (nejen osoba Boží), je určována svobodou a láskou. Být osobou znamená být milován a milovat – nikoliv na základě teroru lásky, ale z lásky, která miluje ze svobodného rozhodnutí. Pro moji víru je důležité to, co na základě této premisy rozvíjí Zizioulas dál, totiž, že Bůh je vztahový, a tak neexistuje jinak než jako svatá Trojice. Není mrtvou substancí, na které, hrubě řečeno, jsou přilepeny tři osoby Trojice. Boží existence, založená ve vztazích tří osob, ve které ani jedna osoba neztrácí svojí charakteristiku, a přesto a právě proto existují v plnosti lásky. Takový obraz Boha pak můžeme zahlédnout i sami v sobě a realizovat jej v našich vztazích. Někteří z významných teologů, jako například pravoslavný teolog Kallistos Ware (1934–2022) či protestantský teolog Jürgen

Moltmann (nar. 1926) používají pro vyjádření života svaté Trojice metaforu tance. Představa Božího dynamického života coby tance ke mně

při psaní ikony

promlouvá. Vypovídá o tom, že Bůh není statický, nehybný, mrtvý, ale znamená život a do tohoto života, k tomuto tanci nás i celé stvoření zve.

Ondřej Kolář, foto: archiv respondentky

TEOLOGICKÝ POHLED

K čemu Boží Trojice?

Bůh je vrstevnatý a dynamický

„Božství jedné podstaty ve třech osobách Otce, Syna a Ducha svatého.“ Tak zní dogmatická formulace Boží Trojice. Na první pohled je to možná taková křesťansky běžná fráze, na kterou jsme si už dávno zvykli. Pokud bychom to ale měli někomu vysvětlit, ukáže se, že je to spletitý hlavolam. K čemu vlastně Trojice je? Nešlo by prostě mít jednoho Boha a hotovo? Vždyť to stejně vypadá jako teologická spekulace od stolu.

Vypadá to tak, ale nutnost takového přemýšlení o Bohu u zeleného stolu nevznikla. Vznikla uprostřed té nejkřesťanštější zkušenosti, která změnila svět: Z velikonočního vyznání, že Ježíš byl vzkříšen. Trojice je důsledek Velikonoc, je to přímý důsledek Kristova vzkříšení. Dalo by se říci, že křesťanská víra, která se zrodila právě o Velikonocích, si trojiční přemýšlení sama vynucuje.

Píseň, která neladí

Pěkně to lze ukázat na raně křesťanském hymnu Fp 2,6–11, na textu, který je dost možná vůbec nejstarší částí Nového zákona, jedním z prvních dochovaných křesťanských svědectví vůbec. Zde se na konci ozve výrazná teologická výpověď: „Ježíš Kristus je Pán.“ Pán je řecky *kyrios*, což bylo označení pro židovské ucho poměrně jednoznačné, je to ekvivalent hebrejského *adonaj*, což je slovo, které používá Starý zákon pro Pána s velkým P. Čeština pro něj má jedinečné jméno Hospodin. Onen Pavlem citovaný hymnus v listu Filipským tedy říká: Ježíš Kristus je Hospodin. – To neladí. Takhle to přece říct nejde. Ale jak tedy?

Cesta k formulaci trojičního učení nebyla jednoduchá a rychlá. Na počátku byla nová zkušenost velikonoční víry, že v Ježíši Kristu byl a je přítomen Bůh sám. Předtím už Ježíš mluvil o Bohu jako o Otci, tradice záhy začala Ježíše označovat za Božího Syna, řeč o Božím Duchu byla dobře známa už ze Starého zákona. Základní „materiál“ zde byl. Jak ale toto všechno nějak sjednotit dohromady, zvláště když naprosto nepřipadalo v úvahu opustit tvrzení, že Bůh je jeden? Křesťanská teologie před sebou měla náročný úkol, jak do monoteismu „vtěsnat“ Otce, Syna i Ducha.

„Správná“ formulace, která by obstála, se stala předmětem mnoha sporů, hledaly se nové pojmy a nové významy pojmů starých. Silných konceptů bylo několik, až hrozilo, že se církev rozštěpí. Proto císař Konstantin svolal v roce 325 do Niceje koncil, jehož úkolem bylo jasně ukotvit jednotu církve. Z jednání koncilu vzešlo Nicejské vyznání, jež se stalo nedostížným vzorem všech dalších vyznání a zároveň také prvním oficiálním křesťanským dogmatem. Tak bylo po dlouhých teologických zápasech – které se ovšem nevedly pouze na akademické půdě, ale také mezi prostým lidem v tavernách a na tržištích – ustaveno, že Bůh je trojjediný, jedné podstaty ve třech osobách Otce, Syna a Ducha.

Trojice – křesťanská „espézetka“

Toto starokřesťanské dědictví si od té doby neseme s sebou. Trojice se stala základním poznávacím znakem křesťanství, ale zároveň také předmětem sporů, které dogmatizací Trojice stejně nikdy úplně neustaly. Problémem

Albrecht Dürer: Uctívání Nejsvětější Trojice
(1509–1511)

byla (a dodnes, stejně jako v přednicejských diskusích, pořád pro některé je) především osoba Ježíše Krista a jeho božství. Jenomže právě to je to nové, co velikonoční víra poznala a vyznala. Křesťanství stojí a padá s vyznáním, že v člověku Ježíši Kristu je Bůh sám. To vyjadřuje i to staré dogma, které platí dodnes. Ne ovšem proto, že je to dogma, které platí, a tečka. V protestantském chápání není dogma nic nezměnitelného. Platí jako ta doposud nejlepší formulace, kterou máme, dokud někdo nepřijde s něčím lepším. V pohledu na Trojici nikdo s ničím lepším nepřišel – a dnes už je váha tradice tak silná, že by se těžko něco měnilo tak, aby to akceptovalo široké světové křesťanstvo napříč konfesemi. I my se

proto hlásíme k této staré křesťanské formulaci a tradici a nezbyvá nám, než se ji pokoušet pochopit a vysvětlovat.

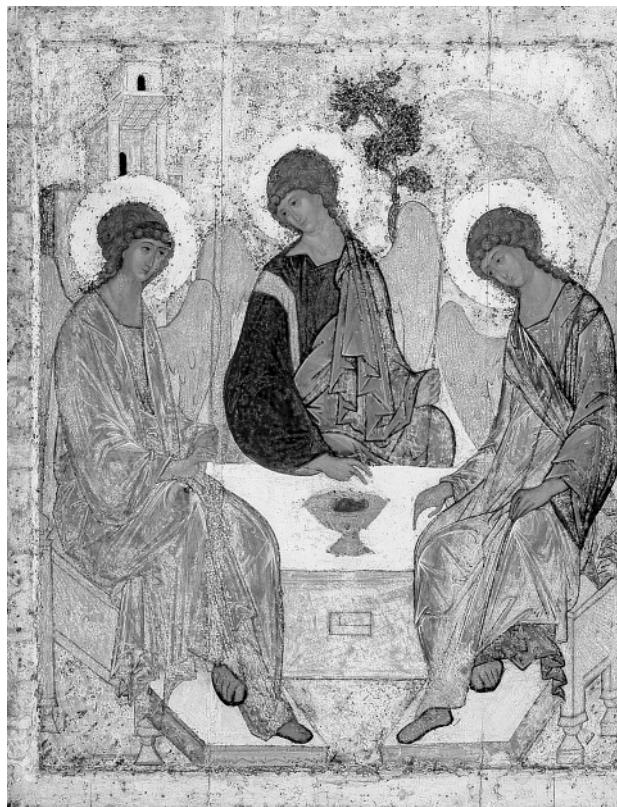
Trojční myšlenka jednoho Boha ve třech osobách, která každá má téže božství v plnosti, takže to nejsou tři třetiny jednoho Boha, ale pokaždé tentýž a celý Bůh, aniž by ovšem všichni tři dohromady tvořili tři Bohy (jak namítá židovství či islám), ale znovu tvoří jednoho Boha (tedy: $1 + 1 + 1 = 1$), to je skutečně něco jako kulatý čtverec či jakýsi křesťanský kóan. V mém soukromém žebříčku nejobtížnějších teologických otázek je Trojice číslo dvě, hned za otázkou po vztahu Boha ke zlu ve světě.

Bůh ve 3D

Jenomže pokusy od trojční teologie nějak uhnout anebo ji do značné míry opustit už tu byly a ukázaly se jako slepé uličky. S každým úkrokem mimo trojční učení se z křesťanského pohledu na Boha a jeho vztah ke světu někde něco důležitého ztratilo. Je třeba si uvědomit, že právě u trojčního učení se dotýkáme samotného jádra křesťanství, totiž otázky, v jakého Boha to vlastně věříme. Myslím, že důležitější křesťanská otázka neexistuje. Od odpovědi na tuto otázku se odvíjejí všechny další odpovědi a podle nich se potom také orientuje křesťanská praxe. Je to vidět třeba na klíčovém okamžiku křesťanského života, na křtu, který se odehrává právě jako křest ve jméno Boha Otce, Syna i Ducha svatého. Ve stejném jménu začínají nedělní bohoslužby a ve stejném jménu žijeme na všech konkrétních místech a ve všech vztazích, v nichž se pohybujeme.

A právě tam je Boží Trojice velkou výhodou a pomocí. Křesťanskou zkušeností jsem začal a také jí skončím: Boží Trojice totiž znamená, že Bůh je vrstevnatý a dynamický. Není to strnulý monolit, dokáže plnit několik funkcí zároveň: je to Stvořitel, který má v rukou dějiny světa i jejich vyznění, je to Pán nad světem, k němuž

svět ze své síly nedosáhne. Zároveň je to Bůh, který se v Kristu stal člověkem, vstoupil do světa a nebál se umazat si nejen ruce, ale i celý svůj život lidstvem, včetně smrti. A je to Bůh svobodně vanoucí, postupující i nám neprostopupné hranice prostorů a časů, provázající člověka i v té největší osamocenosti, inspirující, posilující a motivující. Bůh se k nám vztahuje trojmo – stejně jako naše skutečnost má tři dimenze, je i náš Bůh 3D. A to se pro život přesně hodí.

Andrej Rublev: ikona Nejsvětější Trojice (kol. 1510)

Zatímco pro myšlení tak zůstává Trojice velkou výzvou, pro praktický křesťanský život je velkou posilou.

Petr Gallus, systematický teolog a pedagog ETF,
mezititulky redakční, foto: wikipedia.cz

Trojiční přemyšlování pro teology začátečníky

Učení o Bohu má i své praktické důsledky

Předně – když trojiční učení nepotřebovali cizelovat pisatelé Bible, může jít do nebe i ten, kdo se s ním úplně nepopasuje. Teolog Paul Tillich napsal, že učení o Trojici slouží jen k ukojení lidských potřeb a že v Bohu není žádná osoba, natož tři. Tak až se sejdem v Božím království a budeme hledět Bohu tváří v tvář, uvidíme, jak moc to naše pochopení odpovídá pravdě. Budiž nám povzbuzením Jan Kalvín, který třeba o tvrzení, že „Ježíš byl stvořen přede všemi věky“ řekl, že to je sice pravda, ale pro lidi zbytečná.

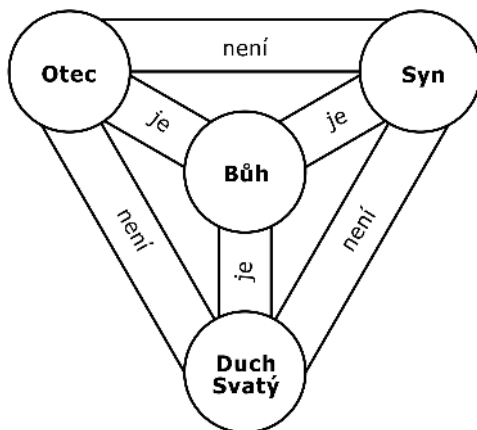
Tento přístup mně samotnému připadá nad jiné moudrý i v mnoha dalších teologických odpovědích.

Se slovem „Trojice“ vyrukoval nějaký Tertulián († 220). Budiž nám útěchou, že z pohledu současného pravověří i on byl bludař. Mám pocit, že bludařem v této otázce bude každý, ať řekne cokoliv mimo recitaci toho, co najdete v novém Evangelickém zpěvníku pod číslem 347. Doporučuji naučit se nazpaměť – když to řeknete takto, neuděláte chybu, a navíc to využijete na každé katolické mši.

Tertulián ale pochopil, že s Bohem, Ježíšem a Duchem svatým je to nějak složitější, než že to je prostě jeden Bůh. Jediným protitrojičním teologem, kterého stojí za to znát, byl jakýsi Arius († 336). Bohem je pro něj jen Otec. Ježíš byl zplozen (takže má počátek), Ducha stvořil Syn. Tím pádem je jeden Bůh, který všechno řídí skrze zplozené a o něco níž stvořené. Jednoduché, logické – císaři se to líbilo, a ještě po staletí se to líbilo germánským kmenům. Jako v nebi, tak i na zemi. Byla to pro ně hezká analogie pro „z Boží vůle krále“. Je jeden král, ten má svoje děti a svoje sluhy. Takový král si taky

dělá, co chce a nikdo se proti němu nesmí bouřit.

Zní to moc hezky, je to jednoduché, logické a pochopitelné – ale je to blbost. Aspoň tak to postavil třeba svatý Mikuláš. Císař z toho nebyl na větvi, ale nechal svolat koncil do svého letního sídla, ať se tedy učenci dohodnou. Jsme v roce 325 v Niceji a jednou ze slavných událostí je svatý Mikuláš fackující Aria, což předznamenovalo vítězství obránců učení o Trojici. Bůh zpłodil Syna před všemi věky, tedy mimo čas. Potud jsou si naroveň. O půl století později měl jiný císař obdobný problém s Duchem svatým, ale i zde byla Duchu svatému přiznána plnost božství. Výsledek suma sumárum: nový Evangelický zpěvník 347. Ne všechno z toho je k něčemu užitečné, ale je to pravověrné.

Na rozdíl od „stvoření přede všemi věky“ ale trojiční učení považují za zcela praktické minimálně ve dvou věcech: Ukazuje mi šíři Božího díla pro mne – stvořil tento svět, daroval mi vykoupění, pomáhá mi k posvěcenému životu. Podle situace se modlím k Otci, Synu či Duchu svatému a pocitově v tom mám rozdíl.

Jaroslav Pechar

Jak si představujete nejsvětější Trojici?

Pokud bereme vážně Nový zákon, měli bychom přijmout to, že Ježíš je takřka totožný s Bohem, Hospodinem. Vyjadřuje se to mimo jiné obrazem synovství. Tak je tu Dvojice. Duch pak je komunikace mezi nimi, do níž jsou zahrnuti lidé, jak o tom svědčí spousta výroků Písma. Tak je tu Trojice. Boha nikdo nikdy neviděl, tedy není možno si ho představit, stejně tak Duch je nepředmětný, tudíž nepředstavitelný. Výsledně celek Trojice je nepředstavitelný, ale je myslitelný.

Petr Pazdera Payne, spisovatel a teolog

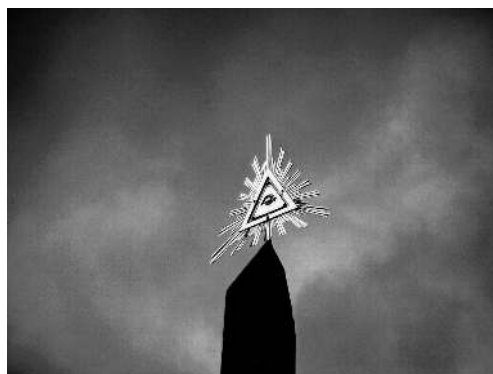
Nejsvětější trojice – Otec, Syn a Duch svatý je velké tajemství víry. V Bibli označení Trojice nenajdeme. Odmítám jakékoliv zobrazování Boha v lidské podobě. Nejbližší je pro mne příklad ze stvořené neživé přírody. Jedná se o vodu, s kterou se setkáváme každý den a podle teploty ve třech skupenstvích. Déšť, náledí, sníh a mračna jako pára. Vodu nutně potřebujeme k životu a je nutná i pro přírodu. Tak jak jsem odkázán na vodu, musím být i odkázán i na Boha v jeho trojí podobě. Modlím se k Bohu ve jménu Pána Ježíše. Chci aby Duch svatý přebýval v mém srdci.

Pavel Konvalinka, kurátor

Jak si představuji nejsvětější Trojici? Obraz vousatého starého Pána jako Boha Otce, Ježíše jako Syna proti němu a holubice jako Ducha mezi nimi? Ano, u nás na křesťanském západě obvyklé zobrazení, příznám ale, že mne moc nezapaluje, především ten vousatý Pán. Před-

stava Trojice by mne totiž aspoň trochu zapalovat měla, protože Bůh je láska, nad kterou není nic vyššího, a tato láska (Duch) vychází z poznání (Syn). A proto keř, který hoří, a přitom jej oheň nestravuje, je obraz, který je mi bližší, a to i s vědomím, že Trojice není nakonec vůbec nic tělesného, tedy ani oheň...

Lukáš Jan Fošum, provinciál českých dominikánů

Jednoduše tak, jak to asi známe všichni – jako Otce, Syna a Ducha. A konkrétně? Otec je ten, kdo mi daroval život. Každý den smím z jeho laskavé ruky přijímat další a další dary. Ježíš je ten, kdo přemohl smrt, proto se jí nemusím bát. Můj život na Zemi sice není bez konce, ale díky Ježíši mám zaslíbení života věčného. Duch svatý mě provází v každém dni a dává sílu ke všemu dobrému. Takže jeden Bůh, ale trojí působení v mém životě.

Pavla Michnová, výpomocná kazatelka

připravila ARO, foto: wikipedie.cz (VitVit)

NÁSTĚNKA

SYNODNÍ RADA

Ze zasedání synodní rady 6. 2. a 20. 2. vybíráme:

Lidé

- SR prodloužila místo pastorační pracovnice ve Vsetíně – Horním sboru a pověřila Tatianu Eštokovou službou na této pozici, a zároveň zřídila místo pastorační pracovnice ve sboru v Soběhrdech a touto službou pověřila Šárku Grauovou.
- SR jmenovala Julianu Hamariovou koordinátorkou kaplanů v sociálních službách.
- SR vyslala Filipa Šimonovského do kaplanské služby v sociálních službách Diakonie ČCE v Jablonci nad Nisou, na pracovišti ve Frýdlantu.
- SR s vděčností vzala na vědomí zprávu kandidátky služby v církvi Anežky Tefrové a jejího mentora Jakuba Kellera z třítydenní bohoslovecké praxe ve sboru v Horní Čermné.
- SR udělila Ivě Květonové dlouhodobé studijní volno v termínu od 1. 4. do 30. 6. 2024.
- SR jednala o změnách v členství v komisi pro rozdělování pomoci Partnerhilfe – vzala na vědomí rezignaci Dany Rotkovské a Pavla Pistora a vyjádřila vděčnost za jejich dosavadní službu; novými členkami této komise jmenovala Evu Markovou a Michaelu Albrechtovou.
- SR udělila dispens Kristýně Kupfové od setrvání na místě farářky v Hradci Králové do konce doby jejího povolání,

Alexandře Prčíkové od setrvání na místě farářky v Hrubé Vrbce a Velké nad Veličkou do konce doby jejího povolání a Filipu Boháčovi od setrvání na místě faráře v Třebíči do konce doby jeho povolání.

- SR vzala na vědomí dodatek k povolací listině Richarda Dračky, faráře v Soběslavi, kterým se snižuje jeho pracovní úvazek.
- SR poskytla Daniele Zapletalové Grollové příspěvek na kurz pro kaplany v sociálních službách v rámci celoživotního vzdělávání ve výši 5000 Kč z prostředků fondu pro přípravu ke kazatelské službě a další vzdělávání kazatelů.

Aktivity

- SR se podrobně zabývala zprávami z jednání seniorátních výborů a zprávami z vizitací seniorátních výborů ve farních sborech a vzala je na vědomí.
- SR se podrobně zabývala přípravou tisků pro 2. zasedání 36. synodu ČCE.
- SR podpořila ústřední církevní kancelář ve striktním vyžadování podpisu etického kodexu u všech vedoucích (včetně duchovenských pracovníků), kteří se účastní pobytů dětí a mládeže, pořádaných povšechným sborem ČCE.
- SR souhlasila s darováním dvou modelů vanovického zvonění do farního sboru ČCE ve Vanovicích.

Hospodářské věci

- SR schválila jednotný termín pro podávání grantových žádostí Diakonických a rozvojových projektů (DaRP), Jeroný-

movy jednoty a tzv. Včasných projektů od 1. dubna do 31. května 2024.

- SR vzala na vědomí, že tzv. průkopnická místa bude možno přihlásit do systému DaRP 2025 v rámci výzvy Rozvoj sborů.
- SR se koncepčně zabývala změnami systému mezd a odměn duchoven- ských pracovníků církve. Schválila aktuální podobu nově navrhované koncepce a uložila konzultovat ji se seniorátními výbory a zástupci Spolku evangelických kazatelů.
- SR schválila financování stálých a osvědčených projektů povšechného sboru za rok 2023 v celkové výši 500 000 Kč.
- SR vzala na vědomí přehled o nemo- vitostech ve vlastnictví farních sborů, které byly na základě usnesení kon- ventů z podzimu 2023 vymazány z ústřední evidence nezczitelných ne- movitostí.
- SR vzala na vědomí zápis z jednání hospodářské komise synodu, jehož hlavním bodem bylo projednání návr- hu rozpočtu povšechného sboru na rok 2024. Komise předložený návrh schválila.
- SR vzala na vědomí zápis z pravidel- ného jednání investičního výboru SR, spojeného s jednáním správní rady Investičního fondu ČCE(A) a správní rady Investičního fondu ČCE(B), které se konalo na začátku února.

Hof

KURZY

Vzdělávací kurz v Janských Lázních se blíží!

Jako každý rok i letos bude v Janských Lázních ve středisku Sola Fide vzdělávací kurz. Znovu tak budeme moci zažít před-

nášky biblické, přednášky z praktického života víry a koncerty.

Vloni se sjelo 27 účastníků. S Ester Čaš- kovou jsme probírali perikopy z Markova evangelia a překvapilo nás, co se dá ještě v Bibli objevit. Adam Csukás mluvil o ordi- naci žen v naší církvi – s jakými obtížemi se k ní přistupovalo, a k postavení žen v církvi zmínil i některé nepěkné názory. O proměnách náboženství mluvil Zde- něk Vojtíšek, o své kaplanské službě v armádě vyprávěla Gabriela Horáková. Společně jsme se radovali, zpívali, pro- cházeli se, jeli na výlet.

Kdo jste na místě tehdy nebyl, letos máte příležitost!

Kdy to bude? Od soboty 4. května 2024 až do pátku 10. května 2024. Název kurzu? „Na cestě víry nejsi sama, nejsi sám....“

Letošní téma se bude týkat naší víry. Ko- lik lidí – tolik pohledů – tolik druhů víry. Jak věří druzí, jaký je jejich život ve víře? A jak se naše víra mění? Co na ni má vliv? A na koho je možné se těšit a na jaká té- mata?

- David Šorm: Stěžejní biblické texty pro vzdělávání. Uvěřit = šance?
- Zdeněk Vojtíšek: Vývojové fáze víry. Proměny víry od svobody (r. 1989) – jak se víra věří? ČCE – církev na okraji společnosti? Proč jsem evangelík?
- Miloslav Heryán: Můj pohled na Boha
- Václav Hurt: Zůstat věrný Pánu Bohu celý život
- Anna Boučková: Liturgický prostor ve stavbách ČCE
- Free Trio: Déšť růží – Terezie z Lisieux
- Jan Kopřiva: Hudební miniatury
- Monika Drdová: Pěvecký recitál

Monika Drdová, vedoucí kurzu

KAZATELSKÁ MÍSTA

FS Silůvky hledá kazatele

Farní sbor v Silůvkách hledá faráře s nástupem od září 2024. Nabízíme 0,8 úvazku. Jsme menší, ale živý sbor s tradicí, kulturními aktivitami a malým pěveckým sborem.

Pořádáme koncerty, divadla, školky mládeže i Noc kostelů. V rámci Dnů evropského dědictví prezentujeme památky Jednoty bratrské v nedalekých Ivančicích.

Spolupracujeme přitom s místními církvemi. V Ivančicích je také kazatelská stanice. Rodině faráře je k dispozici pěkná rekonstruovaná fara s bytem 6+1 a zahradou na klidném místě, 30 minut vlakem nebo autobusem od centra Brna. Sbor hospodaří vyrovnaně, mírné přebytky slouží k údržbě a opravám kostela a fary.

Bližší informace: kurátorka Andrea Kačírková, tel: 736 148 246, andrea.kacirkova@email.cz, místokurátor Petr Matuška, tel: 604619020, pematuska@seznam.cz

FS Písek hledá faráře

Jsme ekumenický otevřený menší sbor s nadějí, pokorou a vírou v další budoucnost a chutí něco vytvářet.

Máme spoustu nápadů a námětů k rozšíření naší činnosti, jsme dobrá parta přátelských farníků. Máme ve sborovém domě prostory k setkávání mládeže i dětí. Náš sborový dům, kde je prostorná modlitebna se zázemím (WC, kuchyňka), presbyterni místnost a kancelář faráře, disponuje také služebním bytem s velkou terasou a velkou zahradou. Dům je v centru města, má své parkovací stání i garáž. ČCE Písek je patron střediska Diakonie Písek, takže farář zároveň vykonává kaplanskou činnost ve středisku.

Bližší informace o sboru najdete na webu <https://pisek.evangnet.cz>.

Kontakt na kurátora: Ing. Jan Franců, honzafrancu@seznam.cz, 603 508 674.

FS Benešov a Soběhrdy hledají faráře

Chcete se stát duchovním pastýřem oveček ve sborech ČCE v Soběhrdech a/nebo Benešově u Prahy?

Kontaktujte nás:

Soběhrdy:

737 925 129

evangelici.sobehrды@gmail.com

Benešov:

731 177 145

benesov@evangnet.cz

POZVÁNKA

Ekumenická konference o modlitbě

V termínu 22. – 23. 3. 2024 se uskuteční konference Modliteb 24–7 Jak slyšet Boží hlas. Jako hlavní řečník poslouží pastor a autor knih o modlitbě Pete Greig, pro něhož je modlitba životní radost. Ať už hledáte inspiraci a nový impulz do vašeho modlitebního života, nebo s porozuměním Božímu hlasu zápasíte, konference je pro vás dobrou příležitostí přiblížit se k Bohu a objevit, jak komunikuje s lidmi. Celou konferenci můžete sledovat z pohodlí svých domovů on-line. Více podrobností najdete na www.modlitby24-7.cz/konference.

ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Postní kalendář a autopůst

Poradní odbor synodní rady pro životní prostředí (POŽP) nabízí i letos dvě inspirace, které propojují biblické motivy postního období s ekologickou tematikou.

I pro letošní postní období před Velikonoce připravil POŽP Postní kalendář, jehož nosnou kostru tvoří nedělní biblická minizamyšlení. Praktické podněty a otázky pro všední dny jsou použitelné v osobním, rodinném i sborovém kontextu.

Ke stažení zde: https://ckes.cz/dat/2302postni_kalendar_A3.pdf

Autopůst upozorňuje na rizika plynoucí z neustále rostoucí automobilové dopravní zátěže a současně nabízí impulzy k objevení dopravních alternativ, jako jsou chůze, jízda na kole, hromadná doprava a další.

Praktické podněty a vysvětlení najdete zde: <http://autopust.cz>

Roman Mazur, Marek Drápal

GRANTY

Jednotný termín pro podávání žádostí o církevní granty se blíží

Od 1. dubna se otvírá možnost podávat grantové žádosti v rámci Diakonických a rozvojových projektů (DaRP), Jeronýmovy jednoty a tzv. Včasných projektů. Své projekty budou moci žadatelé zasílat po dobu dvou měsíců, tedy do 31. května 2024.

V rámci DaRP je letos připraveno k rozdělení více než 6 mil. Kč. Opět lze žádat prostředky na rozvoj sborů, diakonickou práci či projekty zlepšující životní prostředí. Výzva „rozvoj sborů“ se navíc rozšiřuje o výchovu a vzdělávání a bude akcentovat mimo jiné i dlouhodobější podporu misijních projektů.

Také pro letošek se chystá online setkání pro žadatele – se stručným představením grantových výzev a dostatkem času na položení všech dotazů. Uskuteční se v úterý 2. dubna 2024 od 18.00 hod. Odkaz naleznete na webu e-cirkev.cz/granty.

Hof

INZERCE

Poptávka ubytování v Praze

Dlouholetá členka ČCE (ročník narození 1974) hledá v Praze možnost skromného přespání, třeba někde ve spacáku na půdě, a to pouze ve dnech po, út, st po dobu příštího půl roku. Důvodem je práce v Praze, bydliště mám na Moravě, moje vlastní děti už jsou všechny dospělé a s sebou bych nebrala nic (ani zvířata). Prosím, kdo ví o nějaké možnosti, ať se ozve na telefon 778 559 916, na ceně se můžeme dohodnout.

Kateřina Tylečková

REKREACE

Chatky na jihu

Už víte kam letos na dovolenou? Co třeba rekreační areál s milou atmosférou v CHKO Třeboňsko?

Naše „Chatky na jihu“ se nacházejí uprostřed lesů a rybníků Třeboňské pánve, kousek od řeky Lužnice. Nádherná krajina nabízí nepřeberné množství aktivit – koupání v pískovnách, lesní cyklostezky bez provozu aut, sbírání borůvek, vodáctví, rybaření, houbaření či návštěvy památek v okolí nebo v blízkém Rakousku. Přijďte nejlépe s koly a vrátíte se tu zpátky do dětství. Pamatujete, jak jste jezdili do lesa na houby, potom bylo koupání a večer táborák? Tak přesně to tady můžete znovu zažít!

Areál provozujeme 13 let a nabízíme jej pouze lidem ze sborů a farností z celé republiky. Díky tomu je atmosféra mezi ubytovanými přátelská. Seznamují se tu nejen děti, ale i jejich rodiče nebo prarodiče. Ubytovaní je v chatkách a pokojích s možností použití kuchyněk. Kapacita je 70 míst, přijet mohou jednotlivé rodiny nebo různé velké skupiny. Všechny ►

informace a fotografie o ubytování jsou na webu www.chatkynajihu.cz. Jsme sice majitelé, ale i správci, abychom Vám byli k dispozici radou či pomocí. Záleží nám na Vaší spokojenosti a těší nás podělit se s Vámi o krásu přírody, která nás zde obklopuje. Iva a Emanuel Neumannovi, rekreační areál „Chatky na jihu“ mobil: 604 551 305

KULTURA

Historická přednáška o Moravských bratřích

Veritas, historická společnost pro aktualizaci odkazu české reformace, pořádá již 57. seminář pro učitele a další zájemce o dějepis, český jazyk a společenské vědy s tématem „Moravští bratři v Grónsku“.

Přednášku na toto téma prosloví Mgr. Daniel Freitinger, českobratrský farář v Domažlicích a současně i náměstek seniora Západočeského seniorátu ČCE, člen historické společnosti Veritas a historickovlastivědné společnosti Moravian (se sídlem v Suchdole nad Odrou). Po přednášce bude s naším milým hostem následovat rozhovor. Seminář se koná jako obvykle v Pardubicích v sálku na faře Českobratrské církve evangelické v ulici Sladkovského č. 638, a to v sobotu 23. března 2024 od 10 hodin. Všichni zájemci jsou srdečně zváni, vstupné dobrovolné.

POZVÁNKA

Velikonoce v České televizi

Na Velikonoce Česká televize nabídne přímé přenosy bohoslužeb. Na Velký pá-

tek 29. 3. si můžete na ČT 2 naladit přímý přenos z farního sboru Českobratrské církve evangelické Praha-Vinohrady. Sváteční bohoslužby začínají v 9:30, káže místní farář Zdeněk Šorm.

Další z přímých přenosů nabídne Česká televize na Velikonoční neděli. Místo i čas budou ještě upřesněny.

VÝCHOVA A VZDĚLÁVÁNÍ

Celocírkevní akce na jaře

Oddělení výchovy a vzdělávání Ústřední církevní kanceláře (OVV ÚCK) zve na blížící se akce, které pořádá:

- Setkání partnerek farářů a partnerů farářek (22. – 23. 3., Tábor J. A. K. Bělec nad Orlicí). Tentokrát na téma „Děti z fary“. Uzávěrka přihlášek: 20. 3. 2024.
- Co by měl vědět každý presbyter VII (23. 3., Praha, Jungmannova 9, 1. patro) Seminář pro zájemce z řad presbyterů sborů. Na programu je příspěvek Rút Kučerové (Biblické příběhy jinak), Petra Pivoňky (Aby schůze staršovstva nebyla jen o provozu a údržbě v potu tváře...) a Jana Plecháčka (Restrukturalizace církve, proč a jak?). Uzávěrka přihlášek: 20. 3. 2024
- Herlíkovice – pobyt pro rodiče a prarodiče s malými dětmi (20. – 26. 4., Horský domov Herlíkovice)

Na programu jsou biblická vyprávění pro malé i větší, hraní doma i venku, procházky, výlety, pro dospělé: povídání, zastavení, změna. Pobyt povede Lenka Ridzoňová, farářka FS Praha-Jarov. Spolupráce při programu bude vítána – případně se ozvěte předem: lenka.ridzonova@email.cz. Uzávěrka přihlášek: 10. 4. 2024.

Pro informace se obraťte na OVV ÚCK: e-mail: vychova@e-cirkev.cz, 224 999 233

7.–9. červen 2024
Frankfurt nad Odrou / Słubice

Nic nás

Nič nás nemôže
odlúčiť

Semmi sem
választhat el minket

Nic nie môže
nas rozdzielić

Nichts kann
uns trennen

nenmôže odloučit

Setkání
křesťanů²⁴

christlichebegegnungstage.de

MOJE CÍRKEV

*Společně v Kristu. (Česko-korejské bohoslužby, Praha,
4. 2. 2024.)*

foto: Adéla Rozbořilová

Na farách polabských, tam se setkáváme

Poděbradský seniorát

Do Poděbradského seniorátu jsem se přistěhoval před 11 lety. Do té doby jsem jím pouze projížděl na cestě z domova do školy, jezdil jsem totiž vlakem z Vysočiny do Prahy. Zaujalo mne, že když byl na jaře na Vysočině ještě sníh, od Čáslavi dál už kvetly stromy. Vlak stavěl ve stanici Kutná Hora hlavní nádraží a kdesi v dálce se tyčily věže kutnohorských katedrál. Pak byl Kolín, tam se jelo chvíli podél Labe. Za normálních okolností se z Kolína jelo přes Velim, Pečky a Český Brod. Tehdy jsem ovšem neměl tušení o kubistickém kostele v Pečkách ani o krásném a udržovaném kostele velimském. Český Brod jsem vždy poznával podle stožárů. A když byla výluka, jezdilo se horem, přes Poděbrady, Nymburk a Lysou nad Labem.

V Poděbradech kdysi bydlel můj děda. V Nymburce jsem si vždycky vzpomněl na cestu z Prahy do Tübingen, kam jsem jezdil během svého studia v zahraničí, přestupoval jsem tehdy v Norimberku. Názvy Norimberk a Nymburk mi zněly podobně a představoval jsem si ruch německého velkoměsta za budovou nymburského nádraží. V Lysé nad Labem jsem prožil ve sklepe ubytovny u nádraží víkendový teambuilding s neziskovkou, která se věnovala doučování dětí. Že bych ta místa jednou mohl poznat i jinak než z vlaku, mě ve snu nenapadlo.

Příští stanice – Kutná Hora

Pak přišly státnice, vikariát a bylo třeba vybrat si sbor, kam po prázdninách nastoupím. Začal jsem jednat se sborem v Kutné Hoře. Kdysi jsem tu byl na sjezdu mládeže a je to na trati mezi Prahou a Vysočinou. Navíc tu byli ve sboru prima lidé a moc jsem si rozuměl se sestrou kurátorkou. A to město je opravdu krásné, připomínalo mi Prahu. Jsou tu úžasné památky a v kavárně bylo možné objednat si dobrou kávu – skoro jako v Praze. Do Prahy je to co by kamenem dohodil, ale musí se tam dojet vlakem. A Praha to není! Já jsem si totiž tehdy život jinde než v Praze nedovedl představit.

seniorátní mládež slaví bohoslužby nad Bílým potokem

Pak jsem postupně začal objevovat lidi ve sboru. Byli zajímaví, otevření, vlídní, a především mě překvapilo, jak mě mezi sebe bez problémů přijali. Dozvěděl jsem se spoustu ►

nových věcí. Třeba kam chodit na procházky, že čáslavský kostel má vyšší věž než kostel v Kutné Hoře, ale jinak je Kutná Hora hezčí, ačkoli v Čáslavi jsou lepší farmářské trhy. Na faře jsem tehdy bydlel sám, ale opuštěně jsem se nikdy necítil.

Poděbradský seniorát

- rozloha: 4 638 km²
  - počet sborů: 18
  - počet kazatelských stanic: 14
  - počet členů: 3118
  - největší sbor: Poděbrady (416 členů k r. 2023)
  - senior: f. Martin Fér
  - náměstek seniora: f. Ondřej Zikmund
  - seniorátní kurátor: Tomáš Fér
  - náměstek seniorátního kurátora: Dagmar Férová
  - seniorátní farář: Miloslava Hofmanová
-

Setkání s Libiší

Pak mě tehdejší senior Miroslav Pffann pozval na seniorátní dny mládeže do Libiše. Jel jsem tam přes Prahu, kde jsem navštívil Adélu a Michala, dnes již Pffannovi. Autobus do Libiše jel z Holešovic. Na nádraží jsem potkal Jěňu Matějku, který mi pomohl najít správný autobus. Řekl jsem, že chci do Libiše, řidič na mě trochu nedůvěřivě koukal, ale pak se rozjel. Setmělo se a já neměl tušení, kde jsme. Zeptal jsem se spolucestujících, kdy bude Libiš, a říkali, že tam také jedou. Vystoupil jsem s nimi, ale jak se později ukázalo, na opačném konci Libiše. Na faru to bylo asi dva kilometry, ale šlo se hezky. Došel jsem k faře, trochu ostražitě vzal za kliku a byl jsem šokován. Uvnitř bylo plno. Snažil jsem se účastnit konverzace a her. Pak jsem zkoušel zahrát na kytaru pár písniček, které se zpívaly v Praze, to se ale moc nechytlo. Druhý den přišel další šok, když jsem se venku podíval kolem sebe. Nikde ani kopeček. Nebe se táhlo k obzoru, který byl všude proklaté nízkou.

V neděli jsem vedl bohoslužby. Nejprve v Kostelci nad Labem, kde nás bylo pět (z toho tři z Libiše), a pak v Libiši. Přišli i místní, tak nás bylo dost. Na chodbě za dveřmi mňoukalo kotě. Po bohoslužbách nejprve Láda rozbil Mirkovi světlo u auta, pak mě naložil a jeli jsme do Lysé, kde byl sborový den a přednášel Pavel Keřkovský. Do Kutné Hory jsem se vrátil posledním vlakem a začínal jsem si uvědomovat, že i v Poděbradském seniorátu lze žít plnohodnotně.

seniorátní rodinná neděle v Pečkách

„Já jsem Nero, ty seš křesťan“

Byl jsem jmenován virilním členem seniorátního odboru mládeže a zjistil jsem, že v seniorátu žije několik mladých a sympatických lidí, kteří připravují setkání pro druhé, a že je s nimi veselo. Jezdili jsme po seniorátu, sbory nás přijímaly s otevřenou náručí a pomáhaly nám. V létě jezdí seniorátní mládež na týdenní pobyt na příjemná odlehlá místa. Na podzim se chodilo na Sión. V červnu se griluje a relaxuje na akci s názvem Relaxmax. Těch setkání mládeže bývá poměrně dost a téměř vždycky se na nich sjede prima parta. Hodně se zpívá a hrajeme hry. Deskové nebo takové, při nichž si řekneme: „Já jsem Nero, ty seš křesťan, tak s tím nějak nalož.“ LARP se tomu myslím říká. SOM se několikrát obměnil a vždycky jsem se mohl spolehnout na to, že bere péči o poděbradskou

mládež odpovědně. A udivovalo mne, že když po volbách někdo nechtěl pokračovat, vždycky se našlo několik dalších, kteří byli ochotni do SOMu vstoupit. Mládež poděbradského seniorátu mám rád!

V Polabí to žije

V Poděbradském seniorátu máme také odbor pro rodiny s dětmi. Ten pořádá jednou za rok seniorátní rodinnou neděli. Začíná se rodinnými bohoslužbami a pak bývají programy pro děti i pro rodiče. Letos plánuje tento odbor seniorátní tábor pro mladší školní děti. Několik sborů v seniorátu pořádá své sborové tábory, ale takový typ tábora tu ještě nebyl. Doufám, že proběhne zdárně, a vznikne tak další dobrá seniorátní tradice. K ní patří třeba Polabská evangelická pouť, kterou pořádají v Poděbradech každoročně.

Mnoho zajímavých věcí se děje také v jednotlivých sborech. Tábory, festivaly, víkendové pobyty, koncerty, promítání filmů, Consonare. To už je celkem klasika, ale v některých sborech

chodí třeba i společně bruslit nebo jezdí z kopce na vozítkách vlastní výroby. Na území našeho seniorátu poskytuje své služby také Diakonie – středisko Střední Čechy.

Takže v Poděbradském seniorátu to žije! A mohu upřímně říct, že se tu také žije moc hezky. Není u nás žádné velkoměsto. Na konventu jsem zjistil, že největším městem je Mladá Boleslav a prý by se měl nově podle největšího města seniorát jmenovat. Ale na konventu jsme to zavrhlí. Jinak jsme ovšem seniorát přijímající. Několik sborů poskytlo pomoc uprchlíkům z Ukrajiny. Co se týče lidí s menšinovou sexuální orientací, většina sborů souzní s usnesením synodu. V seniorátu jsme si blízko. Spojuje nás Labe, dálnice D11, ale také přátelské vztahy, které můžeme rozvíjet i díky seniorátním setkáním. Spojuje nás toho pochopitelně mnohem více, ale to si nechme na příště. Kdybyste chtěli, přijedte se mezi nás podívat.

Ondřej Zikmund, mezititulky redakční, foto:

K. Jahodová / T. Fér / V. Zikmund

setkání v Poděbradech u příležitosti výročí 70 let ordinace žen

Rekonstrukce kostela v Olomouci

Hlavní dar lásky letos podpoří projekt evangelíků z Hané

V minulém roce se olomoucký sbor pustil do velké rekonstrukce kostela, jednalo se o střechu, fasádu i venkovní prostor. Prodlouží se tak životnost kostela, který se otevře dalším generacím. Pro tuto přestavbu jsme v letošním roce získali Hlavní dar lásky Jeronýmovi jednoty a moc si toho vážíme, je to pro náš sbor velmi významné, rekonstrukce si totiž vyžádá minimálně částku kolem 18 milionů korun a na takové peníze není žádný sbor ČCE dost velký. Olomouc se nachází uprostřed Moravy, a tak věříme, že se náš sbor bude stávat stále více otevřeným pro evangelíky z celé Moravy. Níže nabízíme odpovědi na nejčastější otázky, které si můžete klást.

Proč se pouštíte do rekonstrukce právě teď?

Rekonstrukci jsme oddalovali a snažili se opravy řešit jen svépomocí. Jakmile už se situace se střechou a věží zdála neudržitelná, začali jsme podnikat kroky potřebné k realizaci. Pokud padají tašky ze střechy na veřejný chodník nebo do areálu školky, není už na co čekat.

Co se vám již podařilo?

Na počátku bylo potřeba stanovit technickou a stavební komisi, která celou stavbu řídí, ale také grantovou komisi, která se zabývá propagací projektu a získáváním peněz. Provedli jsme tyto stavební práce:

- vypracování a předání stavebně historického průzkumu
- zaměření stávajícího stavu kostela a fary, včetně vyhotovení plánů v digitální podobě
- provedení stavebně technického průzkumu krovů
- zajištění projektové dokumentace rekonstrukce pro všechny etapy stavby
- kompletní oprava věžičky, včetně nové střechy celé věže
- nová fasáda v horní části věže
- renovace ochozu i s novým zábradlím
- výměna hromosvodů na věži
- příprava na vybudování nových parkovacích míst a úprava zahrady

Jaké máte plány na další roky?

Tento rok se pustíme do renovace první poloviny střechy a dokončíme úpravu zahrady a vytvoříme dvě parkovací místa v prostoru za kostelem. V příštím roce musíme dokončit druhou polovinu střechy. V dalších letech bychom rádi dokončili opravu fasády a soklu věže, obnovu ciferníků a restaurátorskou obnovu vstupních portálů. Následovat bude oprava poloviny fasády včetně soklů a izolace směrem do ulice Husovy; poslední fáze rekonstrukce bude stejná oprava fasády směrem k řece Moravě.

Co dalšího byste v kostele rádi opravili?

Jedná se o elektroinstalaci v horním i spodním sále, o kompletní rekonstrukci sborové kuchyňky, renovaci všech židlí ve spodním sále a další drobnější opravy. Kostel vnímáme jako dědictví našich předků, kteří nám jej předali nejen k užívání; máme se o něj starat a vytvářet v něm příjemné a otevřené prostředí.

Jak plánujete tuto rekonstrukci financovat?

Hned na počátku jsme zahájili veřejnou sbírku, dále se snažíme dosahovat na různé dotační tituly. Zatím se nám největší podpory dostává od farníků a dalších podporovatelů našeho sboru. Získáme dotaci od ministerstva kultury a Olomouckého kraje, další finanční prostředky jsme dostali od bratrů z Německa skrze tzv. Kulatý stůl. Chceme i dále jednat s městem Olomouc a Olomouckým krajem. Příspěvek může kdokoli, a to na transparentní účet 2202116035/2010, specifický symbol 2202.

Jak rekonstrukci vnímá komunita lidí v kostele?

Naprosto zásadní pro náš sbor je, abychom rekonstrukci brali jako nutnou a potřebnou věc, je to naše společné dílo. Věřím, že nás může jako společenství posílit. To se doufám daří.

Jaký dopad bude mít rekonstrukce na lidi v okolí kostela?

Náš kostel je v Olomouci situován na konci nové náplavky, do níž Město investovalo mnoho set milionů korun. Jde o vyhledávané místo na procházky nebo projíždky lodí. Chceme, aby se kostel stal v tomto místě dominantou, ale v současnosti (hlavně díky fasádě) část občanů Olomouce ani neví, že jdou kolem kostela ČCE. Tento stav bychom tedy chtěli napravit.

Jak vaši stavební akci komunikujete?

Navázali jsme spolupráci s několika deníky, s televizí i rádiem. Poměrně často o rekonstrukci informujeme i na našich FB stránkách www.facebook.com/cceolomouc, také jsme

vytvořili webovou stránku www.kostelnana-naplavce.cz, která se věnuje přímo rekonstrukci. Máme letáky k rozdávání a na fasádě kostela je velký banner, který o rekonstrukci informuje kolemjdoucí. Chceme, aby o nás bylo co nejvíce vědět.

evangelický kostel v Olomouci (aktuální stav)

A co spolupráce s městem, krajem a s památkáři? Kostel je kulturní památka.

Jednání s památkovým ústavem je korektní. Chápeme, že je nutné hlídat plánované rekonstrukce staveb v historickém městě. Spolupráce s městem a krajem je zatím ale úplně na počátku.

Je kostel využíván i mimo nedělní bohoslužby?

Schází se mládež, děti, dorost, senior klub. Pravidelně se koná biblická hodina, modlitby za Ukrajinu, setkávání mužů a další. Občas naše prostory využívá i Konzervatoř Evangelické akademie nebo jiné organizace z Olomouce.

Co dalšího členové sboru v Olomouci dělají?

Pravidelně navštěvují Domov seniorů v Chválkovicích a Hrubé vodě, spolupracujeme s Diakonií v Rýmařově. Pořádáme přednášky, koncerty, sborové výlety (Herlíkovice, Neratov, Vídeň...), jednou za rok pořádáme bohoslužby venku v rozáriu a v nově opraveném Červeném kostele. Setkáváme se při sborových odpolednech v Drahanovicích nebo při oblíbených „polévkových“

sborových dnech. V létě organizujeme dětský tábor, setkáváme se na rodinné rekreaci.

Kde mohu získat informace o rekonstrukci?

Další informace můžete dostat přímo od nás, členů sboru, například po bohoslužbách při kávě a čaji. Tímto vás všechny k nám do Olomouce zveme! Pro ty z vás, kteří to mají dál, máme připraveny stránky našeho sboru www.evangeliciolomouc.cz nebo již zmíněné FB stránky a web, které se rekonstrukci věnují. S dalšími otázkami se můžete obrátit i přímo na náš sbor prostřednictvím mailové adresy info@evangeliciolomouc.cz.

Ondřej Holubec, vedoucí grantové a marketingové komise

vizualizace kostela po rekonstrukci

AD HONOREM

Dvě jubilea

Statečný sedlák z Velké Lhoty a nezdolná telčská kurátorka slaví kulatiny

Farní sbor ČCE v Telči si připomněl 22. ledna 2024 jedno důležité datum. Toho dne se dožil požehnaného věku 90 let náš milý bratr

František Novák z Brandlína, který v tehdejší velkohoteckém sboru vykonával více než 20 let funkci kurátora (od roku 1995 až do

konce samostatnosti tohoto sboru v roce 2015). Spolupracoval v devadesátých letech minulého století nejen s tehdejšími faráři Petrem Melmukem, ale velmi si vážil obětavého nasazení

br. František Novák z Brandína

jeho rodičů – Jiřího Melmuka i Evy Melmukové, byť byli v té době už oba v důchodovém věku. Spolu s nimi pomáhal rozvíjet přednášky, historická setkání, koncerty, dětské tábory aj., včetně důležitých oprav. Také jeho zásluhou mohl vzniknout evangelický toleranční areál ve Velké Lhotě, kde se odvíjelo (a odvíjí!) hodně dalšího. Eva Melmuková jako vystudovaná teoložka i historička v horním kostele velkolhotického areálu vybuodovala stálou výstavu české reformace jako připomínku zápasu víry našich předků, z čehož měl a má náš jubilant radost.

František Novák pochází ze selských poměrů a sedlákem přes všechny překážky zůstal celý život. Po válce se vyučil řezníkem v nedaleké Studené a tam pracoval až do důchodu. A přitom se doslova dřel na rodinném statku v Brandíně. V době žní se obilí odpoledne posekalo a svezlo na statek. Mlátilo se v noci, aby druhý den ráno mohlo skončit ve výkupu. V důsledku celoživotní tvrdé práce provázely však br. Františka

Nováka zdravotní komplikace. Spolu s manželkou vychovali syna, radovali se i ze dvou vnuček a v poslední době i z pravnoučat. V r. 2022 natočil s naším jubilantem pěkný rozhovor pracovník Paměti národa a z rozhovoru vyplynula i Františkova osobní statečnost.

I když má br. František Novák v současné době různé zdravotní potíže a do kostela nemůže již samostatně chodit, o dění ve sboru se živě zajímá, přes svůj již úctyhodný věk má stále svěží myšlenky, nepřestává toužit po Boží blízkosti a rád si zazpívá ze starého zpěvníku písně, které ho v životě povzbuzovaly a které ho stále posilují. Jsme mu v našem sboru vděční za mnohé a přejeme si, aby ho Pán i nadále provázel (ve smyslu písně Někdo mě vede za ruku) na jeho životních cestách.

11. března 2024 se dožívá 60 let naše milá sestra Dana Kameníková, rozená Hauzarová, z Telče. Od roku 2007 nepřetržitě sloužila telčskému sboru jako jeho kurátorka; teprve v poslední části roku 2022 se vzhledem k závažné nemoci musela této funkce vzdát. I když se zatím nepodařilo nemoc plně porazit, je šance, že by vše mohlo dopadnout dobře. Sestra Dana je statečná a podle možností se i v této situaci aktivně účastní sborové práce,

s. Dana Kameníková (vlevo)

sleduje dění a myslí více na druhé než na sebe. Nemůže sice již pracovat jako zdravotní ►

sestra v chirurgické ambulanci v Telči, ale i tam dle možností vypomáhá. Zázemí má v rodině, která je vzorem pravé ekumeny, její manžel i jejich dvě dcery (a také vnučky) se aktivně účastní různých setkání jak u nás, tak v církvi římskokatolické. Celá její rodina tedy prakticky promýšlí, jak potřebné je se při rozdílnosti tradic vzájemně respektovat a být si nablízku.

Na fotografii z r. 2010 je sestra Dana jako grulantka při zlaté svatbě manželů Melmukových. Ti už dnes nejsou mezi námi, ale sestra Dana na ně stále vděčně vzpomíná. Eva Melmuková se totiž aktivně účastnila již v padesátých letech

20. století sborové práce v Telči (a to jako posluchačka tehdejší Komenského evangelické bohoslovecké fakulty; stala se pak jednou z prvních ordinovaných kazatelek naší církve), po letech bez státního souhlasu (obohacena studiem historie) se mohla k práci farářky po dlouhé době vrátit. Jiří Melmuk se zase zasloužil o to, že sbor má v Telči sborový dům v přední části náměstí. Nadstandardní lidské vztahy dokumentují, jak mohou mít lidé k sobě blízko...

Přejme sestře Daně, aby nemoc udolala a mohla být ještě dlouho mezi námi.

Petr Melmuk

CÍRKEVNÍ HUDBA

Consonare hledá nové členy

Cílem je zpřístupnit hudbu všem

Už jste někdy slyšeli o Consonare? Ne?? Tak si tento článek důkladně přečtěte.

Spolek Consonare byl založen v prosinci 2007. Několik let předtím vyhořel evangelický kostel v Rumburku. Když se o tom doslechl Němec Gottfried Huth, trubač z partnerské farnosti Jonsdorf, vzdálené jen několik kilometrů, vydal se přes hranice. A protože při požáru byly zničeny i varhany, navrhl Gottfried Huth zalo-

žit v Rumburku pozounový sbor. Tak by mohly být bohoslužby doprovázeny hudbou i bez varhan. Sotva se to řeklo, už to bylo hotové. Zájem projeвили tři lidé a od té doby Gottfried pravidelně jezdil do Čech vyučovat. Stále více lidí se chtělo přidat. Nyní je v celé České republice dvanáct pozounových sborů a spolek má kolem 70 členů.

Slovo *consonare* pochází z latiny a znamená „souznění“. Každoročně se pořádá několik událostí, které Čechy a Němce spojují. Patří mezi ně jarní a podzimní semináře, které se konají na různých místech. Většinou ve sborech, které mají samy zájem pozounový sbor založit. Cílem seminářů je představit spolek Consonare, navázat kontakty a zájemce povzbudit. Spolek může například pomoci s hledáním a financováním lektora, poskytuje noty a nástroje a může rovněž nabídnout radu a podporu na základě svých předchozích zkušeností se zakládáním žesťových souborů. Během semináře se nacvičí řada chorálů a dalších dechových skladeb, které se pak hrají při nedělních bohoslužbách.

Kromě seminářů se vždy v prvním červencovém týdnu koná také letní tábor a setkání tzv.

skupiny rychlé roty pro zvláště aktivní členy, kterým semináře nestačí.

Cílem není vytvářet hudbu na nejvyšší úrovni, spíše ji zpřístupnit všem. A nezáleží na tom, zda mluvíte pouze česky nebo německy, vždy se najde někdo, kdo může překládat.

Pokud jste zvědaví, navštivte naše webové stránky <https://consonare.evangelnet.cz/> nebo nás kontaktujte e-mailem: consonare@evangelnet.cz.

Vždy se rádi setkáme s novými lidmi, kteří jsou nadšeni pro hudbu, víru a německo-české společenství!

*Organizaci Consonare dlouhodobě podporuje
Česko-německý fond budoucnosti a Saská
pozounová mise.*

Katharina Reusch a Filip Šimonovský

KŘESŤAN V DNEŠNÍM SVĚTĚ

O lidskou důstojnost

Mezinárodní dny proti rasismu 2024

Úsilí o obhajobu lidských práv patří k zásadním úkolům církve ve společnosti. Evangelická církev se zasazuje o porozumění a bojuje proti projevům diskriminace. Jedním z konkrétních příkladů takové snahy je organizování Mezinárodních dnů proti rasismu v Česku.

Lidé na mnoha místech světa či v různých sociálních skupinách zažívají útlak kvůli své etnické příslušnosti, víře, přesvědčení nebo sexuální orientaci. Tento útlak se nevyhýbá ani České republice, o to víc s příchodem lidí z válkou stíženého Ukrajiny, s rostoucí polarizací a agresivitou ve společnosti, s fenoménem sociálních sítí, dezinformacemi, nenávisťnými projevy a prohlubováním příkopů mezi jednotlivými skupinami ve společnosti...

Letošním tématem Mezinárodních dnů proti rasismu je lidská důstojnost. Pozorný čtenář

Bible o ní jistě mnoho ví – vždyť člověk je stvořen k obrazu Božímu a je korunován slávou a důstojností, jen o málo menší než Bůh (Ž 8,5). Lidskou důstojnost můžeme druhému přiznat, ale také popřít. Často je důstojnost moje a toho druhého jaksi vyvážená – ten, kdo druhému důstojnost přiznává, ten ji také dostává, a ten, kdo ji u druhého popírá, popírá ji proto, že pochybuje o své vlastní.

Jak můžeme přispět k tomu, aby druzí pocítili svou důstojnost? Třeba tak, že se jako sbor či jednotlivci připojíme k letošním Mezinárodním dnům proti rasismu. Možností je mnoho – od tematických nedělních bohoslužeb přes besedu a koncert až po setkání s příslušníky menšin. Mnoho inspirace lze nalézt na stránkách www.protirasismu.e-cirkev.cz

Mikuláš Vymětal

DIAKONIE

Na trati. (Biatlonista Jonáš Mareček při závodě.)

foto: Diakonie ČCE

V srpnu otvíráme

Výstavba domova Pomněnka ve finále

Domov Pomněnka v Novém Městě na Moravě pro lidi s Alzheimerovou nemocí a dalšími typy demence bude mít kapacitu 30 lůžek. Jedná se o službu, kterou v místě dosud nikdo neposkytoval. Cílem je, aby senioři zůstali v dosahu svých blízkých, tam, kde prožili většinu svého života. Stavbu Pomněnky zaštiťuje Diakonie Myslibořice.

Spousta práce před námi

Hrubá stavba je hotová. Vypsali jsme výběrová řízení na pracovní pozice v Pomněnce a její slavnostní otevření plánujeme na víkend 17. a 18. srpna 2024. Všichni jsou zváni! Do té doby však máme spoustu práce před sebou. Pro budoucí obyvatele Pomněnky pořizujeme potřebné vybavení: pečovatelská lůžka, křesla, stoly, židle a další nábytek do společných prostor. Nezvládli bychom to bez podpory tisíců dárců, kterým není péče o seniory s demencí lhostejná. Proto jsme v únoru zahájili dárcovskou kampaň.

Podpora: Jonáš Mareček

Tváří kampaně se stal Jonáš Mareček. Tento vynikající mladý biatlonista a novoměstský rodák je plně vytížen sportovní přípravou a účastí na závodech doma i v Evropě. Přesto si našel čas na natáčení televizního spotu pro Pomněnku. „Je důležité podporovat podobné projekty a jsem rád, že k tomu mohu alespoň tímto způsobem

příspěť,“ říká. Hlavním mediálním partnerem kampaně pro Pomněnku je Česká televize.

práce v interiéru Pomněnky

Partnerství s českým biatlonem

Domov Pomněnka se také představil během únorového mistrovství světa v biatlonu v Novém Městě na Moravě. Po celou dobu šampionátu stál v novoměstské Vysočina Aréně dobročinný fotokoutek. Tam se mohli návštěvníci vyfotit a zároveň podpořit naši sbírku. Kdo se vyfotil, mohl se zúčastnit soutěže o hodnotné ceny od českých biatlonistů. Hrál se například o závodní lyže s podpisy sportovců Markéty Davidové nebo Michala Krčmáře.

Petr Hladík

SLOVO

Jednou budem dál. (Modlitba za Ukrajinu, Praha, 18. 2. 2024.)

foto: Konstantin Kountouroyanis

Občas se zastydět je zdravé

Mezináboženský dialog umožňuje upravovat si představy o lidech jiného vyznání

Jako farář pro menšiny sleduji dlouhodobě vývoj víry u svých přátel z různých náboženských, etnických i dalších menšin. Zajímavý je však pro mě i vývoj celých komunit. Uvědomuji si přitom, jak vývoj těchto komunit ovlivňuje společenská atmosféra u nás i ve světě. Výsledný dojem je pak velice pestrý.

Informace, popisované v tomto článku, jsou velmi subjektivní, dohromady však vytvářejí určitou mozaiku náboženského života v České republice. Součástí mé činnosti je i soustavná snaha o mezináboženský dialog. Pokračujme tedy v naší cestě, zkoumající život víry u nekřesťanských náboženství.

Židé

Židovství v Československu se zdálo být za minulého režimu odsouzeno k vyhynutí. Převážná většina našich Židů zahynula za holocaustu, někteří emigrovali během komunistického režimu do Izraele, ale i do celého světa. Komunity, které u nás zůstaly, byly velmi malé a tvořené především seniory. Atmosféra byla traumatem holocaustu stále poznamenána. Po sametové revoluci se židovství stalo na určitou dobu „módním“. Došlo však také k vnitřní obnově židovského života. Vznikly školy, ale i domovy seniorů. V Praze dnes kvete židovský život i díky migraci (potkáme zde Židy z Izraele, USA, ale také z Ukrajiny a Ruska). Náboženské komunity kopírují celou škálu různých typů židovských obcí, běžných ve světě (ortodoxní, konzervativní, progresivní, liberální). Vychází několik židovských časopisů a mnoho knih.

Mimopražské židovské obce tvoří alespoň stabilní komunity. Výrazný pokles ovšem nastal u těch, kteří se v rámci sčítání obyvatel přihlásili k členství ve Federaci židovských obcí – v roce 2011 se jich hlásilo 1132, v roce 2021 jen 474 (a dalších 1427 k judaismu obecně). Vypovídá to o obavách z antisemitismu, nebo prostě jen o nízké ochotě Čechů se organizovat? Židovská obec odhaduje, že v České republice žije přibližně 15–20 000 Židů.

zemský rabín Karol Sidon při židovské modlitbě

Muslimové

Muslimové v České republice žijí v úplně jiných podmínkách než Židé. K islámu se při sčítání obyvatel přihlásilo 5244 osob, což představuje růst zhruba o třetinu proti předešlému sčítání. Společenská atmosféra vůči muslimům je však značně nepřívětivá, což ovlivňuje i způsob, jakým mnozí muslimové prožívají svou víru. Postoj české společnosti vůči muslimům se dá popsat jako oscilující v dlouhých vlnách mezi lhostejností ►

a nepřátelstvím. Vrcholy nepřátelských postojů jsou určovány roky 2001 (11. září) a 2015 (migrační vlna).

I dnes však muslimové prožívají různé podoby diskriminace či ústrků – od osobních, jako jsou převážně verbální útoky na ženy v burkinách či muslimských šátcích, až po společenské, když se muslimům léta nedaří sehnat pro svou komunitu hřbitov a obce jim neposkytnou na hřbitově prostor. Situace náboženských komunit v ČR je u islámu podobná jako u židovství – v Praze je hned několik komunit, zatímco v dalších větších městech České republiky bývá většinou jedna. Poměrně aktivních je také několik malých skupin z islámu vyrůstajících – turecké hnutí Fetulaha Gülena Mozaiky Platform Dialog, Ahmadija a Baháí. Odhadovaný celkový počet muslimů v České republice je přibližně 20 000.

Buddhisté

Z nekřesťanských náboženství stojí za zmínku ještě komunita buddhistická. Při posledním sčítání obyvatel ČR se k buddhismu přihlásilo něco přes 5000 přívrženců. K tomuto číslu však můžeme připočítat několiknásobek buddhistů z národnostních menšin – v ČR je velká vietnamská komunita, podle posledních údajů čítající 67 783 lidí. Tradičnější část této komunity praktikuje obvykle theravádový buddhismus. Pokud se laskavý čtenář důkladněji rozhlédne ve vietnamském obchůdku, pravděpodobně tam objeví také menší buddhistický oltář. Existují zde i další komunity z buddhistických zemí – například Thajci. Kromě toho najdeme v ČR i celou řadu buddhistických škol, jejichž členové jsou ale převážně Češi. Buddhismus se z výše uvedených náboženství nejspíše propojuje s ostatními náboženstvími – buddhistickým meditacím se věnují i někteří křesťané, ale také Židé i muslimové.

Epilog

Co se dá poznat z těchto stručných informací? Česká republika již dávno není většinově křes-

ťanská, spolu s námi zde žijí příslušníci vlastně všech velkých světových náboženství. Většina z nich je – podobně jako u křesťanů – sekularizovaná, nežije nábožensky příliš aktivně. Přesto si svou identitu uvědomuje a nějakým způsobem svou vírou také žije. Mezináboženský dialog ovšem u nás skomírá nedostatkem zájmu – a to je myslím chyba! Skoro všude u nás lze totiž natrefit příslušníky ostatních náboženství, kteří se v sekularizované společnosti často dobře skrývají, podobně jako mnozí křesťané. Mezináboženský dialog může mít docela normální podobu, když si s druhým prostě popovídám a s překvapením zjistím, že je trochu jiný, než jsem si představoval. Dokonce se možná i zastydím, co všechno jsem si o něm myslel, a není to pravda. Stydět se je občas zdravé!

*setkání s muslimskou komunitou v Teplicích
(uprostřed synodní senior P. Pokorný s místním
imámem)*

Evangelíci jsou lid knihy, a tak je dobrou přípravou na takovýto dialog i četba. O židovství, islámu i buddhismu u nás vyšlo mnoho kvalitních knih. Pořídit se dají například v knihkupectví Kalich, ale i v leckteré knihovně. Za doporučení stojí například knihy Hanse Künga, ale i třeba kniha *Co by měl každý vědět o židovství* (Kalich 2001) či *Ježíšův džihád* (Triton 2021). Kdo dá přednost četbě časopisů, může si na internetu dohledat například židovský liberální *Maskil* či kulturnější *Roš chodeš*. Buddhisté

také vydávají zajímavý časopis Svět Dharmy. Mezinárodní Týdny proti rasismu mohou být dobrou záminkou k tomu pozvat na besedu do sboru či ke společnému jídlu nejbližšího budd-

histu, Žida či muslima. Pěstovat dobré sousedství totiž patří také ke křesťanským ctnostem! (Jr 29,7; 1Pt 2,12)

Mikuláš Vymětal, foto: Lenka Živná/ARo

PERSPEKTIVA

Proč mladí lidé (ne)chtějí kandidovat do (církevních) funkcí?

Práce v církvi by měla zájemci dát i něco navíc

Myslím, že to není úplně pravda. Závorky v nadpise jsou tedy záměrné. Respektive mám za to, že existují dvě menší skupiny: Lidi, kteří nikdy nikam kandidovat nechtějí, a pak ti, kteří jsou minimálně ve čtyřech orgánech a mají toho až nad hlavu. Většina se nicméně podle mě pohybuje někde mezi těmito dvěma extrémy.

Takovým typickým (možná odstrašujícím) příkladem toho, že předpoklad o neochotě mladých brát na sebe pozice v rámci církve je do jisté míry mýtus, jsem třeba já. Moje osobní odpověď na úvodní otázku je tedy jasná: Už mám jinou funkci. Takto jsem například odmítl nabídku kandidovat do staršovstva.

Právě v případě staršovstva tu ale vidím jiný významný důvod – pojítka se sborem. Většina mladých dnes studuje v jiném než domovském městě, což výrazně ovlivňuje jejich možnost účastnit se sborového života (když se objeví v kostele v lepším případě třeba jednou za měsíc), natož pak účast na schůzích staršovstva, konajících se většinou během týdne – a to vzhledem k vzdálenosti, ale často i školnímu rozvrhu není možné.

Tím se dostávám k asi nejčastěji uváděnému důvodu k odmítnutí funkce (netýká se jen staršovstva) – nedostatek času. Beru to jako zcela relevantní, dnešní doba podle mě skýtá nepřehledné možnosti – možná znám skoro jako „boomer“, ale je to skutečně tak.

Další fakt je, že práce je opravdu hodně, a lidí nedostatek. Zde ale nevidím situaci tak černě, nabízí se možné řešení: Zaprvé jasně a srozumitelně komunikovat časovou náročnost – většinou se funkce totiž zdají mnohem těžší, než reálně jsou. Zadruhé nejde jen o to vyčíslit odpracované hodiny, ale mít i cílený marketing – je potřeba zdůraznit nejen povinnosti, ale také možný osobní přínos pro člověka, kterému danou funkci nabízíte (klasické inzeráty z mé omezené zkušenosti moc nefungují). Tedy důkladně se zamyslet nad potřebností a účelností dané pozice i její náplně – aby mohla svému potenciálnímu vykonavateli nabídnout něco navíc, např. něčemu užitečnému se přiučit. Je možná takový evangelický nešvar vytvářet pořád nějaké nové funkce, komise, orgány atd. a pak se divit, že do nich nemáme lidi. Na druhou stranu myslím, že našťastí jsou pryč doby, kdy se hlas mladých ignoroval, dnes už se jim aktivně funkce nabízejí. Je potřeba s mladými ►

počítat, neustále jim dávat úkoly a zodpovědnost, ptát se jich.

Do kanceláře SEMu stále hledáme posilu

Nevadí ti papírování a nebojíš se peněz? Máš chuť pracovat pro evangelickou mládež?

Pak máš jedinečnou možnost! A co tedy ta práce v kanceláři SEMu obnáší? Práce je spíše nárazová, v rozsahu cca 15–20 hod./měsíc, odměna cca 200 Kč/hod. na DPP – ale pracovní doba je do velké míry flexibilní, tzn. množství práce i odměna je podle domluvy.

Rozložení práce bývá většinou: leden (vyúčtování), květen/červen (výroční zpráva, příprava členské schůze), červenec/srpen (letní akce), říjen/listopad (podávání žádostí).

Zkušenost s účetnictvím a administrováním grantů výhodou, ale do všeho rádi zaučíme.

Podmínkou není členství v SEMu ani znalost jeho fungování, ale hodí se; vše vysvětlíme.

Přibližná pracovní náplň: péče o členskou základnu (komunikace se členy, databáze členů, členské poplatky – výzva a evidence), pomoc s účetnictvím (shromažďování dokladů od organizátorů akcí, komunikace s účetní), pomoc se sepisováním žádostí a vyúčtováním grantů, komunikace se státní správou a dalšími organizacemi (FÚ, MŠMT, ČRD), sestavování výroční zprávy, vedení pokladny, zápisy porad, příprava členské schůze, aktualizace webu a FB, velikonoční/vánoční přání.

Takže hodně se jedná o komunikaci (mail, web, sociální sítě) a o tvorbu dokumentů (nebo tabulek).

Možnost flexibility náplně – konkrétní úkoly záleží na zájmu a na domluvě s předsedou SEMu.

Cca 1× za 2 měsíce porada výboru SEMu (nejlépe osobně v Praze, možno i online).

Možnost využití kanceláře v Jungmannově ulici – po domluvě/práce většinou z domova (home office). V případě zájmu nebo dotazů se nebojte obrátit na předsedu SEM v ČR J. Dostála: info@semcr.cz.

Pokud tedy nějakou funkci budete nabízet, nejprve zhodnoťte, zda je opravdu potřebná. Poté je třeba jasně, srozumitelně komunikovat její náplň, nejlépe napřímo několika vytipova-

ným mladým lidem, tedy těm, kteří těch funkcí už nemají hromadu. On se časem někdo najde. Taková je alespoň moje naděje, realita může být i taková, že už rok hledáte někoho na administrativní výpomoc v kanceláři Sdružení evangelické mládeže (SEM) a nemůžete nikoho najít, ačkoliv pozice je placena. Takže, hledáte-li způsob, jak se zapojit v církvi, můžete pracovat pro SEM. Je to dobrá příležitost.

*Jan Dostál, předseda SEM v ČR atd., foto: archiv
ČCE*

NEZAPOMÍNEJME

Nikdy více je teď

Den památky obětí holocaustu

Federace židovských obcí v ČR a Nadační fond obětem holocaustu ve spolupráci s Kanceláří Senátu Parlamentu ČR dnes uspořádali v hlavním sále Senátu PČR vzpomínkové setkání u příležitosti Dne památky obětí holocaustu a předcházení zločinům proti lidskosti.

Předseda Federace židovských obcí v ČR Petr Papoušek vzpomínkové setkání uvedl slovy: „Před 79 lety byl osvobozen nacistický koncentrační a vyhlazovací tábor Auschwitz-Birkenau, příští rok si budeme připomínat kulaté osmdesáté výročí, a přesto se Židé, naši příbuzní, členové rodin, děti, necítí v dnešním světě, Evropu nevyjímaje, bezpečně. Od dob covidu roste hydra antisemitismu exponenciálně a v dnešní době dosahuje závratných výšin. Jsme zde dnes proto, abychom vzpomínali a budovali paměť, která je důležitá pro naši budoucnost a bezpečnost.“

Záštitu nad setkáním převzal předseda Senátu Miloš Vystrčil, který se v úvodním projevu věnoval důležitosti vzpomínání a připomínky holocaustu: „Musíme aktivně vyplňovat prostor důvěryhodnými a pravdivými informacemi. Hrůzy holocaustu a dalších zločinů proti lidskosti musí zůstat v naší společnosti, v naší společné paměti jako ukázka toho, kam až nenávist a lhostejnost mohou vést. Za jeden z konkrétních projevů toho, že své povinnosti plníme, i když občas pozdě, je letošní otevření Památníku holocaustu Romů a Sintů v Letech u Písku. Doufám, že bude konečně sloužit jako důstojné vzpomínkové místo.“

Předseda vlády České republiky Petr Fiala význam připomínání holocaustu rovněž zdůraznil a vyslovil se proti projevům antisemitismu: „Mělo by nás to znepokojovat. Vzrůstající antisemitismus a etnická nenávist je vždy dobrým „lakmusovým papírkem“ toho, že se západním světem není něco v pořádku. Přichází, když lidé začínají zapomínat na ono zásadní historické poučení, že zlo je nám v každém okamžiku ▶

blízko a může se mezi nás kdykoli vrátit. Proto projevy násilí nesmíme tolerovat. Snažme se prosím všichni mluvit s lidmi, které zaslepuje nenávisť, neznají historii nebo si neuvědomují, co všechno hrozí, když začnou přijímat agresi jako něco běžného či dokonce příznivého. My všichni máme společnou odpovědnost chránit slabší a proti nenávisti bojovat. V každé době. Každý den. Děkuji vám.“

Přeživší terezínského ghetta a vyhlazovacího tábora Auschwitz-Birkenau paní Doris Broulovou naplňuje smutkem, že se po 95 letech svého života vzestupu antisemitismu znovu dožila. „Ať už budeme hovořit o antisemitismu, islamofobii, xenofobii, jen a pouze jinými slovy nazýváme úplně obyčejnou nenávisť vůči druhým, která zpravidla vyvěrá z neznalosti, omezenosti a hlouposti, ježto jsou postaveny na vědomě či nevědomě šířené lži. Bohužel se současnost i v důsledku neschopnosti a v horším případě neochoty člověka zacházet rozumně s novými technologiemi až děsivě vyznačuje širokým a záměrným šířením konspirací, pomluv, dezinformací – zkrátka lží. Lží, které v konečném důsledku vedou k nenávisti, projevované ústně, v nejhorším případě i samotnými činy.“

Nevzpomíná na svou válečnou zkušenost s hořkostí, ublíženě a nenávisťně, naopak ve vzpomínkách se často vrací k projevům obyčejné lidské dobroty. Svou řeč zakončila apelem: „Ráda bych požádala každého, aby v sobě

nacházel dobro, a co mu síly a povaha stačí, aby toto dobro šířil dál. Obyčejnými lidskými skutky, třeba i jen slušným pozdravem, úsměvem, ale především pravdou. Prosím každého, aby vědomě nešířil lež, která může ve svém důsledku ublížit.“

Michal Mižigár, zástupce romské komunity, ocenil vybudování památníku v Letech u Písku, který bude otevřen v dubnu tohoto roku. Vyzval zákonodárce a politiky, aby se zasadili o přijetí definice anticiganismu: „Přijetí jasné definice anticiganismu českou vládou je nezbytné pro podporu sociální soudržnosti a řešení systémové diskriminace romské komunity. Přesně definovaný pojem poskytne základ pro uznání a potírání protiromských předsudků, zajistí zároveň právní jasnost a podporu inkluze. Oficiálním uznáním anticiganismu může vláda přijmout proaktivní opatření ke zpochybnění stereotypů, zlepšit vzdělávání a provádět politiku, která podporuje rovné příležitosti pro všechny občany, a přispět tak k tolerantnější a spravedlivější společnosti.“

Během slavnostního setkání zazněly koncertní skladby v podání Mackie Messer Klezmer Band. Součástí letošního pamětního setkání byla výstava Martina Korčoka *Tragédie Židů z území Slovenska*.

připravila **ARO**, fondholocaust.cz, redakčně
kráceno, foto: Jindřich Buxbaum

Proč jsi to udělal, Jidáší?!

Co se skrývá za příběhem velikonoční zrady

Blížil se svátek nekvašených chlebě, velikonoce. Velekněží a zákoníci přemýšleli, jak by ho zahubili; báli se však lidu. Tu vstoupil satan do Jidáše, nazývaného Iškariotský, který byl z počtu Dvanácti. Odešel, aby se domluvil s velekněžími a veliteli stráže, že jim ho zradí. Oni se zaradovali a dohodli se, že mu dají peníze.“ (L 22,1–5)

Proč to udělal? Opravdu byl posedlý? Jedna z možných odpovědí. Biblické podání je na podrobnosti skoupé a hlavně nejednoznačné. Tradiční představu Jidáše toužícího po penězích nabourává i Lukášovo podání. Téma finanční odměny otevřou až z vděčnosti Ježíšovi protivníci. Finanční motivace je tedy možná, ale rozhodně ne jediná odpověď. Další směr k přemýšlení otvírá Jidášovo přízvisko „Iškariotský“. Jediný Judejec mezi apoštoly: „muž z Kariotu“... To by asi na touhu zbavit se galilejského Ježíše nestačilo. Ale co když byl „sikario“ – muž s dýkou.

Myšlenkově blízký dalšímu z učedníků – Šimonu Zélotovi. Dnes bychom řekli „terorista“ či mírněji „revolucionář“. Někdo, kdo by v odboji proti Římu neváhal vzít do ruky zbraň. Byl Jidáš vzbouřenec, který si od Ježíše sliboval, že se v hlavním městě postaví do čela ozbrojeného povstání proti Římu? S tímto druhem pochopení se Ježíš skutečně setkal. Máme o tom v Novém zákoně několik příběhů! S pochopením Jidáše jako revolucionáře se otvírá prostor k řadě možných výkladů pro důvod jeho zrady.

Tolik nadějí bylo možno vložit do člověka, který umí mobilizovat zástupy – ale násilnou cestu očividně odmítl. Co s tím? Co s člověkem, který brání spravedlivému nároku Židů na to zbavit se římské okupační moci?! Co s pacifistou, který učí milovat nepřátele?! Hle: Jsou tu

velekněží a zákoníci, kteří přemýšlejí, jak by ho zahubili.

Zklamaný Jidáš se chce Ježíše zbavit. Stačí jen říct, kdy bude o samotě. Technicky vzato bude úkolem Jidáše „jen“ najít vhodnou příležitost, aby jednal někdo jiný. Jasně, ani to není málo – došlo mu, že i tak to bylo hnusné – proto sebevražda.

Matoušovo podání ukazuje učedníky, kteří se jeden přes druhého ptají, jestli to budou oni, kdo Ježíše zradí. Ptá se i Jidáš. Proč, když ví, že už to udělal? Ale ví to doopravdy? Co když se za tím skrývá nejistota? „Je to, co dělám, zrada?!“ Ježíšova odpověď „Ty sám jsi řekl“ – to není „Ano, jsi to ty!“, ale daleko spíše „To musíš vědět ty, to záleží na tobě!“

On se totiž Jidáš nemusí chtít Ježíše hned zbavovat. Za jeho mistrem se táhnou zástupy, protože koná zázraky. Když uměl proklít fíkovník a ten uschl – proč by nemohl proklít římskou legii? Ježíš je takový váhavec... Kdyby ho jeho oponenti přimáčkli ke zdi, tak by třeba na nějaký ten oheň z nebe přece jen došlo! Jidáš to má v této verzi dobře promyšleno! Anebo to měl promyšleno úplně jinak. Pochopil, že Ježíš je rozhodnut jít na kříž. Na ten vede cesta přes velekněží, kteří Ježíše zabít touží. V tu chvíli je tu Jidáš, říkající slovy postavy z muzikálu *Jesus Christ Superstar*, že „jeden z nás / ti musí zlamat vaz!“ Chtěl tedy Jidáš jako jediný být Ježíšovi nápomocen v jeho cestě?

Byli snad dokonce domluveni? To je motiv, který rozehrává Martin Scorsese ve filmu *Poslední pokušení Krista*. Jidáš jako jediný, komu Ježíš důvěřoval a svěřil mu úkol „zrady“. Tady ovšem proti uměleckému podání už jasně stojí Ježíšovo „Syn člověka sice odchází, jak je o něm psáno; ale běda tomu, který Syna ►

člověka zrazuje. Pro toho by bylo lépe, kdyby se byl vůbec nenarodil!“

Ani těmito úvahami nejsou všechny možnosti vyčerpány. Měl Jidáš naději, že blížící se doba Velikonoc, největších židovských svátků, povede velekněží a Ježíše k smíření a hledání nějaké společné cesty, a přepočítal se? Nebo jen nerozuměl, na jaké straně je pravda, a doufal,

že z této konfrontace mu do jeho tápání přijde světlo?

Kdo ví. Třeba o všech těch Jidášových důvodech – jak napsal Sváta Karásek v písni „Návštěva v pekle“ – stále ještě Jidáš a Ježíš spolu tiše rokuje.

Jaroslav Pechar, foto: pexels.com

Z DOPISŮ ČTENÁŘŮ

Co je podstatné

Příspěvek k diskusi

V Českém bratru 1/2024 ve svém zajímavém článku, který mimochodem obsahuje několik myšlenek, které jsem kdysi slyšela od svého strýce, chartisty a faráře Jana Šimsy, vyzývá Benjamin Roll: „Je třeba otevřít diskusi o tom, co je pro naši víru podstatné.“ Souhlasím, otvírám tedy tuto diskusi prvním příspěvkem.

V úplném dětství bylo pro mne podstatné, aby v kostele varhany krásně hrály, pan farář pěkně zpíval a hezky mával rukama, černé a bílé dlaždice na podlaze se pravidelně střídaly, nad kazatelnou byly pozlacené kytičky a sestra přede mnou měla zajímavě pletený svetr. Prostě vnější stránka zbožnosti, esteticky spořádaná. V mladším školním věku bylo pro mne podstatné, že jsme při bohoslužbách v kostele celá rodina, že jsme tam spolu, spolu něco prožíváme, že tatínek přestal na chvíli nás všechny

poučovat a nechá se teď poučit panem farářem i sám a že maminka přestala na chvíli nám všem sloužit a nechá si posloužit od faráře sama, že zažívá něco slavnostního. Prostě rodinná pospolitost. V pubertě, která se kryla s posledními vzdechy komunistické totality, bylo pro mne nejpodstatnější, že jsem v církvi mezi mládeží, která to cítí stejně – prostě tu touhu po svobodě, důležitost svobodného, společně prožívaného okamžiku. Že je nás víc takto myslících, společně zpívajících, společně toužících, společně k svobodě vyhlížejících.

Po sametové revoluci v roce 1989 bylo pro mne podstatné, že se díky naší církvi nemusím úplně stydět před najednou dostupnou demokratickou západní Evropou, že naše republika jinak s dlouhodobě ničenou přírodou, neopravenými památkami, špinavými ulicemi a zdevas-

tovaným mravním cítěním má něco stejné, jako ti na Západě, a to je církev s tradicí a opravdovostí, církev bez přetvářky a kolaborace, církev naopak propálená a očištěná ohněm utrpení, často proto živější a víc si vědoma podstatného než občas unylé, unavené, o malichernostech se dohadující a zbytečně pesimistické západní sbory.

V roli matky jsem za podstatné začala cítit: udržet a předávat. Aby to, co bylo záchrannou sítí kdysi pro mne, bylo tu ve stejné kvalitě i pro mé děti.

V roli babičky dodávám: zrcadlit vděčnost. To je to podstatné. Svědčit o tom, kdy mi církev a víra pomohla. Vzpomínat na statečné faráře, k nimž patřil třeba už mnou zmíněný strýc Jan Šimsa. Farář, co kvůli svým disidentským aktivitám „ztratil souhlas“, ale nikdy vnitřně nesouhlasil s tím, že by přestal být osobní farář pro ty kolem sebe.

Přeji další příspěvky do diskuse a chválím Českého bratra – pořád se zlepšujete.

Olga Píkousová, pedagogická pracovnice

AUTOPŮST

Objevte nový rozměr postního období
a zapojte se do pokusu o prověření vlastní mobility.

Nechte auto doma v době

**od Popeleční středy 14.února
do Bílé soboty 30.března**

2024

- ✓ Objevte a vyzkoušejte si v tomto období (a třeba nejen v něm) jiné alternativy (kolo, vlak, autobus, chůze, spolujízda)
- ✓ Budete mít dobrý pocit ze zlepšení vlastní fyzické kondice
- ✓ Společně pak přispějeme malým dílem k budoucnosti, která si více váží života na Zemi

www.autopust.cz

K vlastnímu domýšlení

Svým studentům na konci vyučovací hodiny s oblibou zadávám jejich vlastní domýšlení toho, co se probíralo. Tématem tohoto čísla je „Trojice“, což je především jednota v rozmanitosti. Poslední slovo píšu nezávisle na autorech ostatních článků, a tak jen doufám, že oni mnoha způsoby doložili, jak je hledání takové jednoty i pro nás aktuální a palčivé. Dogma o Boží Trojici nabízí na tyto otázky odpovědi náročné. A dost jiné, než dává dnešní psychologie a všelijaké poradenství. Humanitní vědy obecně žijí z rozdělování, rozlišování, konfliktů. Ve světě vnímáme silněji síly rozdělující než sjednocující, nebo už dokonce v ty sjednocující přestáváme věřit. Víra, naděje a láska však jednotu nazírat chtějí.

Ověříte si tu rozdílnost pohledu? A ke které z těchto variant tíhnete vy osobně? Nabízím třeba pět otázek, můžete si zkusit sestavit dva sloupce odpovědí. Zaprvé: Jaká je dnes běžná a zkušenostní, takzvaně rozumná odpověď? Pár takových mínění jsem vždy sebral, prosím, kriticky je proberte, třeba to vidím zkresleně. A sloupec druhý: Jakou odpověď dostanete, když otázku vložíte do rozjímání o Boží Trojici? Taky zde uvádím leč úvodní biblický podnět, z kterého by snad mohla být trojiční odpověď rozvinuta.

1. Je pravda, že nám nikdo z lidí nemůže zásadně pomoci v krizi našeho života? – Mýlím se, že nejen většina lidí, ale i mnozí evangelici by účinnou krizovou intervencí hledali nejspíše u psychologa nebo někoho podobného? Psychoterapie chce člověka léčit lidskými silami a metodami. – Bible naproti tomu řekne, že to podstatné je mimo lidské zvládnání: „Spasení není z vás, je to Boží dar.“

2. Mohou se zcela sjednotit manželé? – Je pravda, že všude jsou nutně menší či větší

neshody? Natožpak, když je nějaký vztah „toxický“, z toho je nejlepší odejít? – Bible zná zaslíbení: „A budou ti dva jedno tělo.“

3. Má smysl se pro někoho obětovat? – Řekneme přece, že člověk má mít rád i sám sebe. Znáť své hranice. Pomáhat ano, ale ne se přitom zničit. – Ježíš řekl: „Nikdo nemá větší lásku než ten, kdo položí život za své přátele.“

4. Může být jednota mezi lidmi v evangelickém sboru? – Kdo to kdy viděl? I v novozákonních sborech jsou stále nějaké a často i hrozné problémy. A jsme hrdí, jakou rozdílnost názorů mezi sebou sneseme. – Nový zákon vedle toho a nadto zná i „jednotu Ducha“.

5. Může být život ve víře plným životem? – Ne, člověk nemá být pánbíčkář. Jsou otázky reálného života (jakou nosím košili, koho budu volit...), na které by hledání duchovních odpovědí bylo násilné. – Apoštol Pavel vyznává: „Nežiju už já, ale žije ve mně Kristus.“

(Pokud by vám můj způsob zakončení připomněl časopisy Svědků Jehovových, tak mi aspoň věřte, že vám žádnou odpověď nechci sugerovat, přemýšlejte – a rozjímejte prosím svobodně.)

Aleš Wrana, foto: pexels.com

Noc prozkoumává mne / zda nezapomněl jsem / na dny tak tajemné / kdy ze tmy vyšel jsem. (F. Halas: Tvář, 1930).

foto: V. Zikmund

Evangelický měsíčník

ČESKÝ BRATR

vydává Českobratrská církev evangelická

REDAKČNÍ RADA

Šéfredaktorka:

Adéla Rozbořilová

Jazyková redaktorka:

Jana Plíšková

členové: Jiří Hoblík, Jiří Hofman,

Jana Hofmanová, Ondřej Kolář,

Jaroslav Pechar, Lenka

Ridzoňová, Adam Šůra

NA OBÁLCE

foto: ARo (interiér evangelického kostela v Hranicích u Aše)

REDAKČNÍ UZÁVĚRKA

Uzávěrka dubnového čísla

ČB 4/2024 je 17. 3. 2024

BANKOVNÍ SPOJENÍ:

číslo účtu: 179521067/0300

IBAN: CZ93

03000000000179521067

DISTRIBUCE PRO

ZRAKOVĚ POSTIŽENÉ

elektronicky a ve zvukové

podobě: Diakonie ČCE,

Klimentská 18, 110 05

Praha 1, tel.: 222 316 306,

732 324 956

e-mail: szp@scps.diakonie.cz

TISKNE

OPUS v.d.i.

Janáčkovo nábřeží 1075/27

150 00 Praha 5

ČASOPIS

(ev. č. MK ČR E810), vychází 12x

ročně, jednotlivá čísla 45 Kč

roční předplatné 450 Kč

do zahraničí 1300 Kč

Informace o předplatném podá,

objednávky rozšiřuje

(i do zahraničí) redakce.

ADRESA REDAKCE

Jungmannova 9, p. p. 466,

111 21 Praha 1,

tel.: 224 999 236,

e-mail: ceskybratr@e-cirkev.cz,

Facebook: Český bratr,

instagram.com/ceskybratr

www.ceskybratr.cz

- audioverze

- řazení podle rubrik

- verze v PDF ke stažení

ISSN 1211-6793

V letošním roce se věnujeme tematickému cyklu s názvem **Pojmy víry**.

KONFERENCE

HLAVNÍ ŘEČNÍK
**PETE
GREIG**

JAK SLYŠET BOŽÍ HLAS

22. - 23. 3.
2024 **PRAHA**

Informace a vstupenky na

www.modlitby24-7.cz/konference

UBYTOVÁNÍ PRO FARNÍKY CHKO TŘEBOŇSKO

SKVĚLÉ PRAZDNINY PRO SKUPINY A RODINY

- ✿ Klidné místo uprostřed lesů a rybníků
- ✿ Možnost cyklovýletů po rovinkách, koupání, vodáctví a rybaření
- ✿ Nově vybavené chatky, kuchyně, pokoje a společenské místnosti
- ✿ Nové WC a sprchy
- ✿ Kapacita 70 míst

www.chatkynajihu.cz

 604 55 13 05

Každý dar je
velký. Děkujeme!

Podpořte provoz časopisu i Vy.
Přispět můžete libovolnou částkou.

číslo účtu: 296800727/0300
variabilní symbol: 980103

